τη γνώμη της ΟΚΕ έχει αποφασιστική σημασία όπως η Ευρωπαϊκή Κοινότητα τηρήσει τις υποσχέσεις της στο πλαίσιο της νέας Σύμβασης Λομέ. Η Κοινότητα οφείλει περαιτέρω να διασφαλίσει ότι και στο μέλλον δεν θα απαγορεύεται σε κανένα κράτος της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) η είσοδος στις παραδοσιακές αγορές του στην Ευρώπη.

1.3. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αντέδρασε με ταχύτητα και επαικοδομητικά στην ειρηνική επανάσταση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και τη διαδικασία ένωσης των δύο γερμανικών κρατών. Προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για μια ταχεία ενσωμάτωση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Κοινότητα. Ήδη στις 17 Ιανουαρίου 1990 ο Πρόεδρος της Επιτροπής Jacques Delors εδήλωσε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι η Ανατολική Γερμανία έχει τη θέση της στην Κοινότητα, εφόσον το επιθυμεί. Προϋπόθεση όμως αποτελεί ότι η διαδικασία αυτή θα πραγματοποιηθεί με ελεύθερη αυτοδιάθεση και με ειρηνικούς και δημοκρατικούς τρόπους και ότι θα υλοποιηθεί με την τήρηση των βασικών αρχών της τελικής πράξης του Ελσίνκι, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του διαλόγου μεταξύ Ανατολής και Δύσης και με την προοπτική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Το πρόβλημα όμως αυτό δεν υπάρχει, επειδή τα δύο γερμανικά κράτη πραγματοποίησαν την ένωση ακριβώς στο πνεύμα αυτό.

Ανταποκρινόμενη στη διαγραφόμενη δυναμική της διεργασίας της γερμανικής ένωσης η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανέπτυξε έγκαιρα ένα σχέδιο τριών φάσεων για την ενσωμάτωση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Κοινότητα ως τμήματος μιας ενωμένης Γερμανίας. Το σχέδιο αυτό εγκρίθηκε χωρίς όρους από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά την έκτακτη διάσκεψη κορυφής του Δουβλίνου στις 28 Απριλίου 1990. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο — σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Προεδρίας υποστηρίζει ανεπιφύλακτα την ένωση της Γερμανίας. Η Κοινότητα είναι πεπεισμένη ότι η ένωση της Γερμανίας — ως αποτέλεσμα της ελεύθερα εκφρασμένης επιθυμίας του γερμανικού λαού — θα αποτελεί θετικό παράγοντα στην ανάπτυξη της Ευρώπης γενικά και της Κοινότητας ιδιαίτερα.

Το σχέδιο τριών φάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρχίζει καταρχάς από μια προσωρινή φάση η οποία τέθηκε σε κίνηση με τη νομισματική, οικονομική και κοινωνική ένωση των δύο Γερμανιών. Τη φάση αυτή θα διαδεχθεί μία μεταβατική φάση, που αρχίζει με την πολιτική ένωση της Γερμανίας, και καταλήγει στην τελική φάση, στην οποία θα εφαρμόζεται πλήρως ολόκληρο το κοινοτικό δίκαιο.

1.4. Ήδη κατά την έκτακτη διάσκεψη κορυφής του Δουβλίνου αποφασίσθηκε, όπως η Επιτροπή υποβάλει στο Συμβούλιο στα πλαίσια μιας γενικής έκθεσης το δυνατό συντομότερα προτάσεις για τα ως μεταβατική ρύθμιση απαραίτητα θεωρούμενα μέτρα, για τα οποία κατόπιν το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίσει αμέσως.

Η ανακοίνωση που υπέβαλε εν τω μεταξύ η Επιτροπή για την «Κοινότητα και τη γερμανική ένωση» [1] αποτελεί κατάλληλη κρότωση για την ταχεία μεταφορά και προσαρμογή του κοινοτικού δικαίου μετά την ενσωμάτωση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η ΟΚΕ εκτιμά το ογκώδες έγγραφο της Επιτροπής που καταρτίσθηκε υπό εξαιρετική πίεση χρόνου ως μια σημαντική και ακαραίτητη συμβολή για την ταχεία ενσωμάτωση των πέντε νέων γερμανικών ομόσπονδων κρατιδίων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Συμφωνεί σε μεγάλο βαθμό με τα προσαρμοστικά και μεταβατικά μέτρα που προτείνονται στο έγγραφο για την περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Στο κείμενο που ακολουθεί υπάρχουν προτάσεις τροποποιήσεων και συμπληρώσεις της ΟΚΕ καθώς και μερικές κριτικές παρατηρήσεις κατά την εξέταση των επιμέρους κεφαλαίων της δέσμης προτάσεων.

2. Κοινοτικό δίκαιο και γερμανική ένωση

2.1. Η ενσωμάτωση ως κράτους της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα υλοποιήθηκε με την ένταξή της στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στις 3 Οκτωβρίου 1990. Οι προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή περιορίζονται στις άμεσες επιπτώσεις της γερμανικής ένωσης, στις αρμοδιότητές της Κοινότητας και στο παράγωγο κοινοτικό δίκαιο.

2.2. Η νομική ενσωμάτωση της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Κοινότητά πραγματοποιήθηκε βαθμιαία.

Με την πρώτη κρατική σύμβαση της 18ης Μαΐου 1990 για τη δημιουργία μιας νομισματικής, οικονομικής και κοινωνικής ένωσης μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της τότε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας την 1η Ιουλίου 1990 εφαρμόσθηκαν ήδη σημαντικοί βασικοί τομείς του δυτικογερμανικού δικαίου στην ενταχθείσα περιοχή. Επειδή οι νομικοί αυτοί τομείς έχουν χαρακτήρα σύμφωνο προς το κοινοτικό δίκαιο πραγματοποιήθηκε, παρά τη συνεχιζόμενη ύπαρξη δύο κρατών ήδη προ της διεύρυνσης των κοινοτικών εξωτερικών συνόρων στις 3 Οκτωβρίου 1990, ένα σημαντικό βήμα ολοκλήρωσης στο νομισματικό, οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Βάσει της Σύμβασης για την Ένωση μεταξύ των δύο γερμανικών κρατών της 31ης Αυγούστου 1990, ολόκληρο το κοινοτικό δίκαιο ισχύει με την έναρξη ισχύος της ένταξης από τις 3 Δεκεμβρίου 1990 και στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Τούτο αφορά, όπως καθορίζει το άρθρο 10 της σύμβασης για την ένωση, τις συνθήκες για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων και συμπληρώσεων, και τις νομικές πράξεις οι οποίες εκδόθηκαν βάσει των συνθηκών για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Με τη σύμβαση για την ένωση τροποποιήθηκαν ταυτόχρονα πολλοί νόμοι της Ομοσπονδιακής Γερμανίας όσον αφορά την εφαρμογή τους στον τομέα των νέων γερμανικών ομοσπονδιακών κρατιδίων. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να αποφασισθούν ακόμη από το ενιαίο γερμανικό Κοινοβούλιο.

2.3. Η εκ της ενώσεως της Γερμανίας αυτομάτως προκύπτουσα εφαρμογή κοινοτικού δικαίου στις περιοχές της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας γίνεται χωρίς τροποποίηση των συνθηκών ή άλλων νομικών πράξεων, οι οποίες αποτελούν μέρος του πρωτογενούς δικαίου.

Το παράγωγο δίκαιο μπορεί να εφαρμόζεται κατά το μεγαλύτερο μέρος του αμέσως. Τούτο έχει ως συνέπεια ότι ήδη

[1]: Έγγρ. COM(90) 400 τελικό — Μέρος I — III

σήμερα περίπου 80% του πρωτογενούς και δευτερογενούς κοινοτικού δικαίου ισχύει στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Εδώ υπάγονται κυρίως οι διατάξεις περί εξωτερικού εμπορίου και οι δασμολογικές διατάξεις, οι περισσότερες οδηγίες περί τεχνικών εμπορικών φραγμών, οι διατάξεις περί κυκλοφορίας κεφαλαίων, ελευθερίας της εγκατάστασης, παροχής υπηρεσιών, οι διατάξεις περί ανταγωνισμού και εταιρειών, η έμμεση φορολογία και ο τομέας αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων.

Σε ορισμένους ωστόσο τομείς που περιλαμβάνουν περίπου 20% του κοινοτικού δικαίου, ωστόσο μια σειρά μεταβατικών μέτρων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι οικονομικές και νομικές ιδιαιτερότητες της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και να διασφαλισθεί μια κανονική καθώς και κοινωνικά ανεκτή ενσωμάτωση των πέντε νέων ομοσπονδιακών κρατιδίων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Οι μεταβατικές ρυθμίσεις καθορίσθηκαν ξεχωριστά για τους τομείς και τα τμήματα και δύναται να αποφασίζονται σύμφωνα με τις ίδιες νομικές βάσεις, όπως οι αντίστοιχες διατάξεις του παραγώγου δικαίου. Έχουν περιορισθεί στο απολύτως απαραίτητο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η διαδικασία προσαρμογής στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας το δυνατόν συντομότερο και να επιταχυνθεί η ενσωμάτωση στην Κοινή Αγορά.

2.4. Εφόσον από την Επιτροπή προβλέπονται μεταβατικά μέτρα, αυτά περιλαμβάνουν κυρίως τεχνικές προσαρμογές και προσωρινές εξαιρετικές ρυθμίσεις, οι οποίες θα ισχύουν απ' το χρονικό σημείο της τυπικής ένωσης επί ορισμένο διάστημα.

Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να τηρηθούν οι ακόλουθοι κανόνες:

— η αποδοχή του κεκτημένου δικαίου της Κοινότητας πρέπει να αποτελεί την αφετηρία και τον τελικό στόχο,

— μεταβατικές ρυθμίσεις επιτρέπεται να θεσπίζονται μόνον εφόσον αντικειμενικά είναι απαραίτητες,

— εξαιρετικές ρυθμίσεις πρέπει να τελούν υπό προθεσμία και να διαταράσσουν όσο το δυνατό λιγότερο τη λειτουργία της Κοινής Αγοράς.

Τα μεταβατικά μέτρα λαμβάνουν ως βάση το βαθμό ολοκλήρωσης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους διάφορους τομείς και τμήματα. Κατά κανόνα προσαρμόζονται στα χρονικά δεδομένα για την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, δηλαδή οι εξαιρετικές ρυθμίσεις που αφορούν την εσωτερική αγορά μπορεί να ισχύουν μέχρι το 1992-1993, εκείνες που αφορούν την περιβαλλοντική πολιτική μέχρι το 1995. Παράλληλα με τα μεταβατικά μέτρα προτείνονται συμπληρωματικά νέες ρυθμίσεις, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη την αύξηση των παραγωγικών ικανοτήτων που προκύπτουν από τη γερμανική ένωση, π.χ. την αύξηση των ποσοστώσεων ζάχαρης για την ενωμένη Γερμανία.

2.5. Κατά τον αρχικό προγραμματισμό έγινε δεκτό ότι τα μεταβατικά μέτρα και τα μέτρα προσαρμογής θα μετατρέπονταν σε γερμανικό δίκαιο εγκαίρως ακόμη προ της κρατικής ενοποίησης και θα ίσχυαν αμέσως στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Ωστόσο, η πρόωρη ένταξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στις 3 Οκτωβρίου 1990 κατέστησε απαραίτητη μια πρόσθετη διαδικασία προσωρινών μέτρων, προκειμένου να αποτραπούν μέχρι δημοσιεύσεως των τελικών μεταβατικών ρυθμίσεων παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου. Η Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε με απόφαση του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1990 ύστερα από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να λαμβάνει προσωρινά μέτρα για το ενταχθέν τμήμα της Γερμανίας, για παράδειγμα να διατηρήσει στον τομέα αυτό ορισμένες ρυθμίσεις οι οποίες δεν συμφωνούν με το κοινοτικό δίκαιο.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δεν ήταν εξ αντικειμένου σε θέση, να γνωμοδοτήσει για τα προσωρινά μέτρα τα οποία ετέθησαν σε ισχύ στις 17 Σεπτεμβρίου 1990, εντός της προθεσμίας των δέκα ημερών η οποία της ετέθη από το Συμβούλιο. Ωστόσο, λόγω των πολιτικών και χρονικών πιέσεων η έκδοση τέτοιων μέτρων ήταν απαραίτητη κατά τη γνώμη της ΟΚΕ. Μόνο με τον τρόπο αυτό ήταν δυνατό να αποφευχθεί η δημιουργία ενός νομικού κενού μέχρι να λάβει το Συμβούλιο απόφαση για τα τελικά μεταβατικά μέτρα. Η ΟΚΕ συμφωνεί εκ των υστέρων με την προσωρινή διαδικασία.

2.6. Στις 27 Σεπτεμβρίου 1990 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας εξουσιοδοτήθηκε με μια μεταβίβαση εξουσίας για τη θέσπιση κανόνων δικαίου σε δύο φάσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή των προσωρινών μέτρων. Η γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση εξουσιοδοτήθηκε επίσης βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κυρωτικού νόμου για τη συνθήκη της ένωσης, να αναβάλει ή να προσαρμόσει την εφαρμογή και εκτέλεση άμεσα ισχυουσών κοινοτικών διατάξεων και γερμανικών ομοσπονδιακών διατάξεων οι οποίες εξεδόθησαν βάσει κοινοτικών διατάξεων.

Βάσει των εξουσιοδοτήσεων αυτών η γερμανική ομοσπονδιακή Κυβέρνηση εξέδωσε με συγκατάθεση του ομοσπονδιακού Συμβουλίου στις 29 Σεπτεμβρίου 1990 το «Διάταγμα για την ενσωμάτωση του δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην περιοχή η οποία αναφέρεται στο άρθρο 3 της συνθήκης για την ένωση» (Κοινοτικό διάταγμα περί ενσωμάτωσης διατάξεων). Περιλαμβάνει τις εξαιρετικές ρυθμίσεις, όπως έχουν προταθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως τελικά μεταβατικά μέτρα. Σειρά περαιτέρω εξαιρετικών ρυθμίσεων, οι οποίες ανταποκρίνονται στις προτάσεις της Επιτροπής, περιλαμβάνονται ήδη στα παραρτήματα της συνθήκης για την Ένωση. Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτονται από πλευράς κοινοτικού δικαίου με κοινοτικές νομικές πράξεις.

Με την προσωρινή αυτή λύση οι μεταβατικές και προσαρμοστικές ρυθμίσεις που προτείνει η Επιτροπή αποτελούν ήδη τώρα σε μεγάλη έκταση ισχύον δίκαιο. Το Συμβούλιο οφείλει να αποφασίσει, εάν θα έχουν ισχύ και πέραν της 31ης Δεκεμ-

βρίου 1990. Με τα προσωρινά μέτρα δεν θίγονται κατά κανένα τρόπο καταστάσεις και συμφέροντα.

2.7. Επιπροσθέτως προς τα προσωρινά αυτά μέτρα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε να λάβει συμπληρωματικά προσωρινά μέτρα, για να αποτραπούν δυσχέρειες στη Γερμανία ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και για τη ρύθμιση άλλων λεπτομερειών σε μια διαδικασία με βάση επιτροπή ρυθμίσεων σύμφωνα με την «Οδηγία του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 1987 για τον καθορισμό των τρόπων άσκησης των ανατιθεμένων στην Επιτροπή εκτελεστικών αρμοδιοτήτων». Συνεπώς η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει προτάσεις, εφόσον το Συμβούλιο δεν αποφασίζει σύντομα. Για τον γεωργικό τομέα ενδεχόμενα εκτελεστικά μέτρα πρέπει να εκδίδονται με διαδικασία βάσει διοικητικής επιτροπής.

Η ΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη μια τέτοια ελαστική ρήτρα, η οποία ισχύει όπως ακριβώς και τα τεθέντα σε ισχύ προσωρινά μέτρα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990. Θα πρέπει προς το συμφέρον των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας να είναι επίσης δυνατόν, να εκδίδονται με ταχύτητα μέτρα προστασίας.

2.8. Σε ό,τι αφορά την παραγωγή και εισαγωγή ορισμένων αγαθών, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των κοινοτικών προδιαγραφών, οι μεταβατικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προβλέπουν ότι τα αγαθά αυτά παραμένουν στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Προκειμένου να διασφαλισθεί η αυστηρή τήρηση της διάταξης αυτής, προβλέπονται έλεγχοι για τον τελικό προορισμό. Προς τούτο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τη γερμανική ομοσπονδιακή Κυβέρνηση εξέδωσε ανακοίνωση, στην οποία τα σχεδιαζόμενα μέτρα εποπτείας και ελέγχου υποβάλλονται σε λεπτομερή έλεγχο. Αυτά εκτείνονται κυρίως στα προϊόντα που παράγονται στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται στην περιοχή αυτή ατελώνιστα από ορισμένες τρίτες χώρες και στη γεωργική παραγωγή στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας([1]).

Έλεγχοι μπορεί να διενεργούνται τόσο από τις γερμανικές όσο και από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και — όπως ήδη μέχρι τώρα — σε άλλα κράτη μέλη. Παραβάσεις των εκδοθεισών μεταβατικών διατάξεων επιφέρουν κυρώσεις (τελωνειακά πρόστιμα — κατασχέσεις — ανάκληση αδειών εισαγωγής — πρόστιμα μέχρι του ποσού των 10 000 γερμανικών Μάρκων). Επίσης τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή όπως σε περίπτωση σημαντικών διαταραχών της αγοράς άρει την απαλλαγή από τους δασμούς για ένα εμπόρευμα και να θεσπίσει και πάλι τον κανονικό δασμολογικό συντελεστή για το εν λόγω εμπόρευμα.

Αν και η δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί ένα εκτεταμένο σύστημα ελέγχου, παραμένουν αμφιβολίες. Ιδιαίτερα η ΟΚΕ επισημαίνει τον δικαιολογημένο κίνδυνο ότι ιδίως στα σύνορα της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας οι μεταβατικές διατάξεις θα μπορούσαν να καταστρατηγηθούν. Κάνει έκκληση προς τη γερμανική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να χρησιμοποιήσουν αναλόγως τις δεδομένες δυνατότητες ελέγχου, προκειμένου ιδίως να αντιμετωπισθούν εγκαίρως ενδεχόμενες απαιτήσεις για ιδιαίτερη επισήμανση των εμπορευμάτων αυτών.

3. Γενικές οικονομικές επιπτώσεις της γερμανικής ένωσης

3.1. Η ενοποίηση των δύο γερμανικών κρατών θα έχει κατά την άποψη της Επιτροπής των ΕΚ θετικές επιπτώσεις επί της Κοινότητας. Όχι μόνον αυξανόμενη ζήτηση σε δυτικά καταναλωτικά αγαθά αλλά και η τεράστια ανάγκη σε παραγωγικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα είτε για την ανανέωση των απαρχαιωμένων εγκαταστάσεων, είτε για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων θα επιδράσουν ευνοϊκά επί της γενικής ζήτησης σε επίπεδο της Κοινότητας. Από την ώθηση αυτής της ζήτησης θα αποκομίσουν οφέλη όχι μόνον ο βιομηχανικός και ο κατασκευαστικός κλάδος αλλά επίσης και ο τομέας της παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερα το εμπόριο, οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες. Οι σημαντικές δημόσιες χρηματοδοτικές ενισχύσεις για την ενίσχυση των παραγωγικών δυνάμεων και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων μεταβατικού χαρακτήρα στα πέντε νέα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια ενισχύουν σημαντικά την κρατική καθαρή πιστωτική απόληψη και έτσι από τη δημοσιονομική πολιτική προκαλούνται επίσης σημαντικές επεκτατικές ωθήσεις.

3.2. Για τις γενικές οικονομικές επιπτώσεις της γερμανικής ένωσης επί των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχουν γίνει πολλές έρευνες τους τελευταίους μήνες. Βεβαίως είναι αλήθεια ότι η προσδοκώμενη ώθηση της ζήτησης και της ανάπτυξης θα ωφελήσει επίσης τους δυτικούς εμπορικούς εταίρους και κυρίως τους εταίρους της Κοινότητας. Οι σπινέπειες της αύξησης των εισαγωγών (με ανάλογη επέκταση της εξωτερικής ζήτησης) άρχισαν να γίνονται ήδη αισθητές. Το υψηλό γερμανικό πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (το 1989 ήταν ακόμη 104 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα) αρχίζει να συρρικνώνεται, ενώ τα υπόλοιπα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών άλλων κρατών μελών των ΕΚ βελτιώνονται. Αυτή η ανακατανομή επιδρά θετικά στη διεθνή διεργασία προσαρμογής, η δε σύγκλιση στις εξωτερικές σπινεισφορές των κρατών μελών της Κοινότητας ενισχύεται.

Αν ληφθούν υπόψη οι αυξημένες κεφαλαιουχικές ανάγκες οι οποίες υφίστανται για την ανανέωση και εκσυγχρονισμό της οικονομίας της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας τότε αναμένεται ως αποτέλεσμα η μεταγενέστερη μείωση της διαρκώς αυξανόμενης, κατά τη διάρκεια του '80, καθαρής εξαγωγής κεφαλαίων από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Με την εξέλιξη αυτής συνδέεται συχνά η ανησυχία, ότι η αναλαμβανόμενη από τη γερμανική οικονομία δέσμευση έναντι των πέντε νέων γερμανικών ομοσπονδιακών κρατιδίων θα αποβεί, ενδεχομένως, σε βάρος άλλων κρατών μελών της Κοινότητας όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Ως προς αυτό η Επιτροπή προσδοκά ότι οι γερμανοί επιχειρηματίες θα συνεχίσουν να κάνουν επενδύσεις στα κράτη μέλη της Κοινότητας, ανεξάρτητα από τον πακτωλό των χρηματοδοτικών μέσων τα οποία ρέουν στην τέως Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Από οικονομική άποψη θεωρείται ως ορθό οι δεσμεύσεις να εξακολουθήσουν, ασφαλώς, να ισχύουν και για το μέλλον. Δεν πρόκειται, λοιπόν, σε περίπτωση αμφιβολίας για εναλλακτικές λύσεις αλλά για πρόσθετες επενδύσεις στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

([1]) Έγγρ. SEC(90) 1983 τελικό.

3.3. Αν γίνει ένας πρώτος προσωρινός απολογισμός, τότε δεν μπορούμε να αρνηθούμε, ότι η γενική οικονομική πραγματικότητα στον τομέα της ένταξης δεν ανέχει πολύ από τις προσδοκίες. Η βιομηχανική βάση στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας συρρικνώνεται υπό την πίεση του διεθνούς ανταγωνισμού, η ανεργία αυξάνει συνεχώς από μήνα σε μήνα. Η αναγκαία μετατροπή συνδέεται με τεράστιες δυσχέρειες· αυτό προκύπτει από την τελευταία γενική οικονομική ανάλυση την οποία πραγματοποίησαν τα κυριότερα γερμανικά κέντρα οικονομικής έρευνας. Οι δυσχέρειες ήταν αναμενόμενες αλλά όχι με την ένταση με την οποία σήμερα εμφανίζονται.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των κέντρων έρευνας, η αναγκαία μετατροπή της οικονομίας της Ανατολικής Γερμανίας θα απαιτήσει αρκετό χρονικό διάστημα. Αυτό σημαίνει, κατά γράμμα, ότι: «Οι ιδιωτικοποιήσεις, η διαφάνεια των σχέσεων ιδιοκτησίας, η αποσύνδεση των μονοπωλιακών επιχειρήσεων και η οικοδόμηση ενός αποδοτικού δημοσίου τομέα αποδεικνύονται ήδη ένα έργο επίπονο. Κατ'αρχή, εντός ολίγου χρόνου δεν είναι δυνατό να ολοκληρωθεί ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, η οικοδόμηση/δημιουργία μιας σύγχρονης καταμερισμένης οικονομίας, η ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης διάρθρωσης μισθών και ο παραμερισμός των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων. Ακόμη δεν πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός της διάρκειας αυτής της φάσης μετατροπής»[1]. Οπωσδήποτε, η διεργασία συρρίκνωσης θα συνεχισθεί, σύμφωνα με τις προβλέψεις των κέντρων οικονομικών ερευνών, μέχρι τα μέσα του προσεχούς έτους. Έπειτα αναμένεται να πραγματοποιηθεί μια βαθμιαία οικονομική ανάρρωση, πάντοτε σε κατώτερα επίπεδα. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των κέντρων οικονομικών ερευνών κατά το 1991 ο αριθμός των ανέργων υπολογίζεται να φθάσει στο ανώτατο σημείο των 1,7 εκατομμυρίων περίπου, τον ερχόμενο χειμώνα θα φθάσει στα 2 εκατομμύρια εργαζομένων εκ περιτροπής.

3.4. Με βάση την εντελώς διαφοροποιημένη εκτίμηση αφενός της Επιτροπής των ΕΚ και αφετέρου των γερμανικών κέντρων οικονομικών ερευνών τίθεται το ερώτημα, αν μια από τις δύο εκτιμήσεις δεν βρίσκεται παντελώς εκτός πραγματικότητας. Κατά την άποψη της ΟΚΕ το ερώτημα αυτό δεν αληθεύει. Αντίθετα, είναι πολύ πιθανό να επακολουθήσουν μεσοπροθέσμως οι θετικές γενικές οικονομικές συνέπειες τις οποίες κατέδειξε η Επιτροπή. Το κύριο πρόβλημα που απορρέει από τις δηλώσεις της Επιτροπής εντοπίζεται στο ότι αφενός αγνοείται ο παράγοντας χρόνος και αφετέρου δεν αναφέρεται το μεταβατικό στάδιο και οι οξείες προστριβές που συνεπάγεται. Γενικές δηλώσεις για οικονομικά αποτελέσματα συνδράμουν ποσώς στη διαδικασία λήψης οικονομικών αποφάσεων, ακόμη και όταν αυτές είναι δυνατό να είναι ορθές. Απομένει η ελπίδα ότι οι δύσκολες διαδικασίες προσαρμογής της Ανατολικογερμανικής οικονομίας δεν θα επιδράσουν πολύ έντονα επί των προτεινόμενων από την Επιτροπή μεταβατικών ρυθμίσεων καθώς και επί των αντιστοίχων ρυθμίσεων προσαρμογής. Δεν πρέπει να αποκλεισθεί, οπωσδήποτε, το γεγονός ότι ορισμένες από τις φιλόδοξες μεταβατικές προθεσμίες, όπως για παράδειγμα στον τομέα του περιβάλλοντος, αποδεικνύονται αυταπάτες, λόγω της έλλειψης επενδυτικής ικανότητας σε Ανατολικογερμανικές επιχειρήσεις.

[1] Η κατάσταση της παγκόσμιας και της γερμανικής οικονομίας τα φθινόπωρο του 1990.

4. Πτυχές εξωτερικών συναλλαγών

4.1. Από τις 3 Οκτωβρίου 1990 ισχύει η κοινή εμπορική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καταρχήν και για τις επιχειρήσεις της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Στην πραγματικότητα η αρχή αυτή υλοποιήθηκε ήδη με την έναρξη της ισχύος της πρώτης κρατικής σύμβασης την 1η Ιουλίου 1990· έκτοτε ισχύουν στην ενταχθείσα περιοχή για τις διατάξεις που αφορούν τους δασμούς, τις εξωτερικές συναλλαγές και τη φορολογία ουσιαστικά οι ίδιες διατάξεις όπως στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Δηλαδή ήδη πριν από την τυπική ένωση των δύο γερμανικών κρατών η Ευρωπαϊκή Κοινότητα συμφώνησε για μια de facto τελωνειακή ένωση με την τότε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, η οποία την 1η Αυγούστου 1990 ολοκληρώθηκε με μια de-facto γεωργική ένωση. Από το χρονικό αυτό σημείο καθορίζεται το εμπόριο με γεωργικά προϊόντα — είτε με την Κοινότητα είτε με τρίτα κράτη — επίσης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

4.2. Πρέπει να αναφερθεί πάντως ότι η γερμανική ενοποίηση άφησε στον τομέα των εξωτερικών συναλλαγών μια σειρά από ανοικτά προβλήματα. Αφενός πρόκειται για το βαθμό μέχρι τον οποίο η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μπορεί ή υποχρεούται να παρακολουθήσει την άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας όσον αφορά τα διεθνή δικαιώματα και υποχρεώσεις και αφετέρου για την εφαρμογή των συμβάσεων οι οποίες έχουν συναφθεί από την Κοινότητα στη νέα κοινοτική περιοχή

Δεν πρέπει να παραμελούνται οι οικονομικές επιπτώσεις της γερμανικής ενοποίησης σε γειτονικά κράτη και στους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Και τελικά πρόκειται για τις σχέσεις προμηθειών μεταξύ των κρατών της COMECON και των επιχειρήσεων στην εντασσόμενη περιοχή.

Η διατήρηση και περαιτέρω εντατικοποίηση υφιστάμενων εμπορικών διαπλοκών με τα κράτη της COMECON εξυπηρετεί το αμοιβαίο συμφέρον τόσο των κρατών άμεσα όσο και το συμφέρον της Κοινότητας. Επίσης η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας διαβεβαίωσαν τους εμπορικούς εταίρους στην COMECON ότι με την ενοποίηση της Γερμανίας δεν πρέπει να ανησυχούν για σοβαρά μειονεκτήματα, τα οποία θα μπορούσαν να προκύψουν π.χ. με μια αιφνίδια ακύρωση υφισταμένων συμβατικών υποχρεώσεων. Μια τέτοια προστασία της θεμιτής εμπιστοσύνης όχι μόνον έχει καθορισθεί εγγράφως στην κρατική σύμβαση, αλλά περιλαμβάνεται και στη Συνθήκη για την Ένωση και επιπλέον έχει επιβεβαιωθεί επανειλημμένα σε διάφορες δηλώσεις της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας ιδιαίτερα έναντι της Σοβιετικής Ένωσης, που είναι ο σπουδαιότερος εμπορικός εταίρος της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

4.3. Για την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η προστασία της θεμιτής εμπιστοσύνης έχει κεντρική σημασία στη διεθνή κατανομή εργασίας. Έχει ειδικό βάρος σε σχέση με τη γερμανική ενοποίηση. Σε μια εποχή κατά την οποία στην Ανατολική Ευρώπη πραγματοποιείται μια διεργασία αναμόρφωσης και ανανέωσης σε εξαιρετικά μεγάλη έκταση, προκειμένου να καθιερωθούν δημοκρατικά και ελεύθερης

οικονομίας δημοσιονομικά και κοινωνικά συστήματα, κατά την οποία τα κράτη της COMECON καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για την απελευθέρωση των εξωτερικών των συναλλαγών και εκφράζουν απόλυτα δικαιολογημένες επιθυμίες για μεγαλύτερη δέσμευση στο διεθνές εμπόριο, αποτελεί κατά τη γνώμη της ΟΚΕ επιταγή της στιγμής αυτής να παρασχεθεί στα κράτη αυτά προστασία της θεμιτής εμπιστοσύνης.

4.4. Η ΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η Κοινότητα υποστηρίζει τη μεταρρυθμιστική διαδικασία στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη κατά πολλούς τρόπους, είτε με τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών και συμφωνιών συνεργασίας, με το πολυμερές πρόγραμμα ενίσχυσης της ομάδας των «24», το οποίο συντονίζει η Επιτροπή από τα μέσα του 1989 κατ'εντολή της σύσκεψης των οικονομικών υπουργών που έγινε στο Παρίσι. Θετικά πρέπει να εκτιμηθεί όμως επίσης το γεγονός ότι η Κοινότητα για ορισμένες εισαγωγές εμπορικών (περιλαμβανομένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για Άνθρακα και Χάλυβα ΕΚΑΧ) και γεωργικών προϊόντων, οι οποίες πραγματοποιούνται στα πλαίσια διακρατικών συμφωνιών της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας με κράτη της COMECON και τη Γιουγκοσλαβία, επιθυμεί να επιτρέψει, για μια μεταβατική περίοδο, απαλλαγή από τους δασμούς, για περιορισμένης αξίας και ποσότητας εμπορεύματα, εφόσον τα εμπορεύματα παραμένουν στην περιοχή της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Εάν η μεταβατική περίοδος — όπως προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή — πρέπει να καλύπτει μόνο ένα έτος (με τη δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας για ένα επιπλέον έτος) αυτό αποτελεί κατάσταση που επιβάλλεται να επανεξετασθεί. Ίσως θα ήταν δυνατό να κερδηθεί χρόνος και να δημιουργηθούν λιγότερες τριβές, εάν εκ των προτέρων προβλεπόταν μια διετής μεταβατική περίοδος.

4.5. Κατά τα άλλα επιβάλλεται υπομονή. Κρατικές κακοδιαχειρίσεις είναι μάλλον αδύνατο να εξαλειφθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ποσοτικές παραχωρήσεις, προγραμματικά μεγέθη και χρησιμοποίηση χρήματος απλώς ως λογιστικής μονάδας — όπως μέχρι τώρα ίσχυε της ημερησίας διάταξης στο εσωτερικό εμπόριο των κρατών της COMECON — δεν είναι δυνατό να εξαφανισθούν με ταχυδακτυλουργικό τρόπο. Και κάτι άλλο θα έπρεπε να μελετηθεί και να ληφθεί υπόψη: η εντατικοποίηση της διακίνησης αγαθών και της παροχής υπηρεσιών με τα κράτη της COMECON δεν πρέπει να ερμηνευθεί ως μονόδρομος. Φυσικά ο επείγοντως αναγκαίος εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού καθώς και των έργων υποδομής θα προκαλέσουν ένα ισχυρό εισαγωγικό ρεύμα. Αλλά η ανταλλαγή αγαθών με τα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης θα τοποθετηθεί σε μια υγιή βάση, μόνον όταν τα κράτη αυτά αποκτήσουν μια πρόσβαση και στις δυτικές αγορές, ώστε να μπορούν τα ίδια να αποκομίσουν το απαραίτητο συνάλλαγμα.

4.6. Η σύνδεση της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην κατανομή εργασίας της διεθνούς οικονομίας θα πρέπει να προσανατολισθεί σύμφωνα με τις αρχές του ελεύθερου (και έντιμου) διεθνούς εμπορίου, όπως αυτές έχουν καθορισθεί ιδιαίτερα στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ). Με την ένταξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ο τομέας ισχύος της ΓΣΔΕ διευρύνθηκε αυτόματα, δηλαδή ένα μη μέλος της ΓΣΔΕ συνδέθηκε χωρίς διαδικασία ένταξης άμεσα με την ΓΣΔΕ.

Καταρχήν — όπως ελέχθη στην αρχή — ισχύει η κοινοτική εμπορική πολιτική από την ημέρα της τυπικής ένωσης των δύο γερμανικών κρατών, και στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Ωστόσο, για νομικούς, οικονομικούς και πολιτικούς λόγους επιβάλλεται να ληφθούν τα ήδη εξεταζόμενα, χρονικά περιορισμένα μεταβατικά και προσαρμοστικά μέτρα, ιδίως προκειμένου να αποφευχθούν αποσπασματικές εξελίξεις. Η ΟΚΕ συμμερίζεται γι'αυτό το λόγο τη γνώμη της Επιτροπής ότι οφείλει να ενημερώσει την ΓΣΔΕ για τα προβλεπόμενα μέτρα. Παράλληλα διερωτάται ωστόσο, εάν το θέμα τακτοποιείται με μια απλή ενημέρωση. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ σημασία έχει στην περίπτωση αυτή όχι μόνο μία απλή ενημέρωση αλλά πολύ περισσότερο να ζητηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη της ΓΣΔΕ, να συμφωνήσουν με μια λεγόμενη «waiver»(1), μια περιορισμένης διάρκειας εξαιρετική ρύθμιση της ΓΣΔΕ. Τούτο όμως, προϋποθέτει διαπραγματεύσεις με τη ΓΣΔΕ. Κυρίως πρέπει τα συμβαλλόμενα μέρη της ΓΣΔΕ να πεισθούν ότι τα σχεδιαζόμενα από την Κοινότητα στον τομέα της εμπορικής πολιτικής προσαρμοστικά και μεταβατικά μέτρα δεν οδηγούν μόνιμα σε διακριτική μεταχείριση ενός από τους άλλους εταίρους.

5. Εσωτερική αγορά

5.1. Όσον αφορά τους σημαντικότερους τομείς των κοινοτικών κανονισμών που αφορούν την ενιαία εσωτερική αγορά και την ολοκλήρωσή της, η ένταξη των πέντε νέων γερμανικών ομόσπονδων κρατιδίων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα πραγματοποιηθεί χωρίς εξαιρετικές ρυθμίσεις. Τούτο ισχύει κυρίως για τους τομείς:

- τελωνειακή ένωση,
- δημόσιες συμβάσεις,
- βιομηχανική και πνευματική ιδιοκτησία,
- ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων,
- χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, εταιρικό δίκαιο και φορολογία,
- έμμεση φορολογία.

5.2. Στο βιομηχανικό τομέα οι περισσότερες οδηγίες εφαρμόζονται επίσης χωρίς εξαιρετικές ρυθμίσεις. Μεταβατικές προθεσμίες (μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1992) προβλέπονται για την εφαρμογή των οδηγιών που αφορούν καλλυντικά είδη, μηχανές, ηλεκτρικές συσκευές, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, προσυσκευασίες και κρυσταλλική ύαλο. Για την εναρμόνιση των νομικών διατάξεων σχετικά με τα φαρμακευτικά ιδιοσυσκευάσματα και τα κτηνιατρικά φάρμακα η προθεσμία προσαρμογής παρατείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995.

Η ΟΚΕ συμφωνεί με τις προτεινόμενες μεταβατικές προθεσμίες στους αναφερόμενους τομείς προϊόντων. Θεωρεί

(1) Σημ. της μετάφρασης: Απαλλαγή από ορισμένες υποχρεώσεις λόγω ειδικών προβλημάτων μιας χώρας.

ορθές τις προθεσμίες, προκειμένου να λυθούν υφιστάμενα προσαρμοστικά προβλήματα. Σχετικά παραπέμπει πάλι στη διάταξη, ότι προϊόντα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και εμπορεύματα εισαγόμενα από τα κράτη της COMECON, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις κοινοτικές οδηγίες, δεν επιτρέπεται να τίθενται σε κυκλοφορία σε άλλες περιοχές της Κοινότητας εκτός της περιοχής της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Η Γερμανία οφείλει να λάβει όλα τα προς τούτο απαραίτητα μέτρα και να εγγυηθεί για την παραμονή των εμπορευμάτων αυτών στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Τα λαμβανόμενα μέτρα πρέπει να συμφωνούν με τη συνθήκη ιδιαίτερα με τους στόχους του άρθρου 8α και δεν επιτρέπεται να οδηγούν σε ελέγχους ή διατυπώσεις στα σύνορα μεταξύ των κρατών μελών. Αντίθετα η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να φροντίσει, ώστε κανένα άλλο κράτος μέλος της Κοινότητας να μην υποχρεωθεί να ενισχύσει τους ελέγχους ή τις διατυπώσεις του. Θα ήταν πραγματικά καταστρεπτικό εάν το φιλόδοξο σχέδιο, να δημιουργηθεί μέχρι το τέλος του 1992 ένας χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα, έχανε με τον τρόπο αυτό το νόημά του. Θα πρέπει αντίθετα να επιδοκιμασθεί, εάν οι επιχειρήσεις στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας θα ήταν δυνατό να παρακινηθούν, όπως ήδη εντός του επομένου έτους καταβάλουν κάθε προσπάθεια, προκειμένου να προωθηθεί με ταχύτητα η αναγκαία προσαρμογή στους κοινοτικούς κανόνες και στις κοινοτικές απαιτήσεις περί ποιότητας.

5.3. Στον τομέα των ελευθέριων επαγγελμάτων οι οδηγίες οι οποίες ρυθμίζουν την αυτόματη αναγνώριση των πτυχίων βάσει ενός κοινοτικού προσδιορισμού της εκπαίδευσης ελάχιστης διάρκειας, δύναται μετά από μερικές τεχνικές τροποποιήσεις να εφαρμοσθούν άμεσα. Μαζί με τη γενική ρύθμιση για την αναγνώριση των πτυχίων υπάγονται εδώ επίσης οι ειδικές ρυθμίσεις για ιατρούς, νοσοκόμους γενικά, οδοντιάτρους, κτηνιάτρους, μαίες, αρχιτέκτονες και φαρμακοποιούς. Για την εφαρμογή της οδηγίας εναρμόνισης που αφορά την απόκτηση ειδικότητας χρειάζεται μόνο μια δεκαοκτάμηνη προθεσμία προσαρμογής.

Η ΟΚΕ συμφωνεί με την πρόταση για την προσαρμοστική οδηγία του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα θεωρεί ότι για τα επαγγέλματα που ρυθμίζονται από νομικές διατάξεις η άσκηση των οποίων απαιτεί ένα επαγγελματικό πιστοποιητικό ικανότητας, η αναγνώριση αυτών των πιστοποιητικών ικανότητας από τα κράτη μέλη επακολουθεί καταρχήν ύστερα από μια αναγκαία απόδειξη των αποκτηθεισών βάσεων. Συνεπώς όχι μόνον η επαγγελματική καταλληλότητα αλλά και το πολιτικό υπόβαθρο του διπλώματος διαδραματίζουν στο σημείο αυτό ένα ρόλο.

5.4. Στον τομέα των διατάξεων περί ανταγωνισμού δεν επιβάλλονται εξαιρετικές ρυθμίσεις όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης για την ίδρυση της ΕΟΚ και του παραγώγου κοινοτικού δικαίου (κανονισμός αριθ. 17, κανονισμός για τον έλεγχο συγχωνεύσεων επιχειρήσεων, κανονισμοί περί εξαίρεσης καθ'ομάδας). Η εφαρμογή τους εξασφαλίζεται από την Επιτροπή επί βάσεως που αποκλείει τη διακριτική μεταχείριση.

Επίσης για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων δεν απαιτούνται τυπικοί κανόνες προσαρμογής. Σε ορισμένους κλάδους ανακύπτουν σοβαρές δυσχέρειες και συνεπώς η Επιτροπή κατά την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης ΕΟΚ οφείλει να επιδείξει ελαστικότητα. Μια ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί ο τομέας της ναυπηγικής (πρόταση για τροποποίηση της 6ης και της 7ης οδηγίας που δεν ψηφίσθηκε ακόμη). Οι προτάσεις αποκλίνουν κάπως μεταξύ τους — ενδεχομένως χωρίς πρόθεση — στη διατύπωση του γερμανικού κειμένου, αλλά προβλέπουν από συμφώνου ότι οι ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις ναυπηγικής και μετατροπής πλοίων στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας μπορούν να θεωρηθούν ως σύμφωνες με την κοινή αγορά, εφόσον

— η ναυπηγική βιομηχανία εφαρμόζει ένα συστηματικό και με συγκεκριμένους στόχους πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, το οποίο θα περιλαμβάνει μια μείωση των παραγωγικών ικανοτήτων και δύναται να προσδώσει στο βιομηχανικό κλάδο τη δυνατότητα να λειτουργεί μέχρι το τέλος του 1992 με ανταγωνιστική ικανότητα,

— οι ενισχύσεις μειωθούν βαθμηδόν.

Η ΟΚΕ δύναται να δηλώσει ότι συμφωνεί με τις προτάσεις αυτές. Ωστόσο, κατά τη γνώμη της, η παρεχόμενη μεταβατική προθεσμία των δύο ετών δεν επαρκεί. Για τα ναυπηγεία στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας υφίσταται σημαντική ανάγκη προσαρμογής, η οποία κυρίως συνίσταται σε μια διαρθρωτική ανακατάταξη στην αύξηση της παραγωγικής ικανότητας. Ανάλογα μέτρα έχουν ήδη ληφθεί. Επιπλέον, διεξάγονται προς το παρόν έρευνες, τα αποτελέσματα των οποίων θα μπορούσαν να είναι γνωστά μόνο το 1991. Ακόμη και σε περίπτωση ταχείας εφαρμογής των ληπτέων συγκεκριμένων αναδιαρθρωτικών μέτρων είναι μάλλον αδύνατο να αναμένεται ότι τα ναυπηγεία εντός του ενδεχόμενου χρονικού διαστήματος θα δυνηθούν να καταστούν πλήρως ανταγωνιστικά.

Η ΟΚΕ παραπέμπει σχετικά στη γνωμοδότησή της της 19ης Σεπτεμβρίου 1990 (έγγρ. CES 1057/90) για την «Πρόταση για μια έβδομη οδηγία του Συμβουλίου για τις ενισχύσεις προς τη ναυπηγία»(1). Λόγω του περιορισμού των ενισχύσεων με υψηλό μειωτικό ρυθμό και της διάρκειας ισχύος των δύο μόνο ετών, η πρόταση αυτή της Επιτροπής εκτιμήθηκε από την ΟΚΕ ως γενικά μη ικανοποιητική.

6. Κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ)

6.1 Η ενσωμάτωση του γεωργικού τομέα της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην κοινή γεωργική πολιτική των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποτελεί λόγω των διαφορετικών θεσμικών και οικονομικών συνθηκών μια ιδιαίτερη πρόκληση. Η Επιτροπή προσπαθεί να επιτύχει στους βασικούς τομείς της γεωργικής πολιτικής ένα κατά το δυνατό περιορισμένο αριθμό εξαιρετικών ρυθμίσεων και να τις περιορίσει από χρονικής πλευράς σε έντονο βαθμό. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ η Επιτροπή οφείλει ταυτοχρόνως να διασφαλίσει ότι καμία περιοχή της Κοινότητας, για την οποία η κοινοτική γεωργική πολιτική έχει ζωτική σημασία, δεν θα υποστεί λόγω των προτεινόμενων εξαιρετικών ρυθμίσεων, όπως πάντοτε μειονεκτήματα οποιασδήποτε φύσεως

6.2. Σύμφωνα με το άρθρο 15 της πρώτης κρατικής συνθήκης μεταξύ των δύο γερμανικών κρατών η άλλοτε Λαϊκή

(1) Έγγρ. COM(90) 248 τελικό

Δημοκρατία της Γερμανίας δεσμεύθηκε, να καθιερώσει ένα σύστημα στήριξης μόνον και ένα σύστημα εξωτερικής προστασίας σύμφωνα με την κοινοτική οργάνωση γεωργικής αγοράς. Ο στόχος συνίσταται στην προσαρμογή των κρατικών τιμών παραγωγής όσο το δυνατόν ταχύτερα στα επίπεδο των κοινοτικών γεωργικών τιμών. Με την ενέργεια αυτή η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας — ακόμη πριν από την ένταξη στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας — πραγματοποίησε τη ρύθμιση ενός σημαντικότατου σημείου της γεωργικής πολιτικής, δεδομένου ότι η τιμή αποτελεί το αποφασιστικό κατευθυντήριο όργανο σε οικονομίες με χαρακτηριστικά ελεύθερης οικονομίας.

6.3. Εντύπωση προκαλούν οι σημαντικές διαφορές παραγωγής μεταξύ των δύο γερμανικών κρατών. Μολονότι η ποιότητα του εδάφους είναι περίπου η ίδια η κατά μέσον όρο παραγωγή ανά εκτάριο στην ενταχθείσα περιοχή είναι κατά 20 έως 30% κατώτερη από τους αντίστοιχους συντελεστές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ιδιαίτερα δε είναι χαρακτηριστική η μειωμένη παραγωγή στα ζαχαρότευτλα. Με την εισαγωγή σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων, καλύτερο σπόρο και μια δυναμική διαχείριση η απόδοση της φυτικής παραγωγής μπορεί όμως να αυξηθεί σημαντικά σε σύντομο σχετικά χρόνο.

Χωρίς αμφιβολία αυτό θα θίξει την κατάσταση στην κοινοτική γεωργική αγορά, η οποία ήδη από ετών έχει να αντιμετωπίσει διαρθρωτικά πλεονάσματα. Συνεπώς είναι απαραίτητα τα μέτρα για την ανακούφιση της αγοράς και στην ενταχθείσα περιοχή, για να μην κινδυνεύσει η προστασία της περαιτέρω εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων της κοινής γεωργικής πολιτικής. Επιβάλλεται η τήρηση των βασικών κανόνων της κοινής γεωργικής πολιτικής. Εκτός αυτού ισχύουν και τα εξής όσον αφορά τις ποσότητες παρέμβασης και τις ποσοστώσεις παραγωγής:

- Για την ποσόστωση στον τομέα της ζάχαρης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια βασική ποσότητα 870 000 τόνων λευκής ζάχαρης. Η ΟΚΕ θεωρεί μια περαιτέρω αισθητή μείωση των βασικών ποσοτήτων ως απαραίτητη.

- Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει περικοπές και στην παραγωγή γάλακτος. Ασφαλώς η κρατική οργάνωση περί παραγωγής γάλακτος στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας θα εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι τέλους του οικονομικού έτους παραγωγής γάλακτος, αλλά από 1ης Απριλίου 1991 η ρύθμιση με το σύστημα ποσοστώσεων θα καθιερωθεί και στην ενταχθείσα περιοχή. Αντί του μέσου ετήσιου όρου των 8 εκατομμυρίων τόνων για την περίοδο 1986-1988 πρέπει να ισχύσει για το έτος παραγωγής γάλακτος 1991-1992 μια συνολική εγγυημένη ποσότητα μόνο 6,6 εκατομμυρίων τόνων.

6.4. Οι δραστικές περικοπές της παραγωγής στην παραγωγή γάλακτος προϋποθέτουν μια αισθητή μείωση του αριθμού γαλακτοφόρων αγελάδων στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά περίπου 20%. Για να διασφαλισθεί ότι τα υφιστάμενα τεράστια αποθέματα κρέατος δεν θα προκαλέσουν προβλήματα στην άκρως ευαίσθητη κοινοτική αγορά προϊόντων κρέατος, η ΟΚΕ προτείνει να εξαχθεί το κρέας στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Στη Σοβιετική Ένωση και οπωσδήποτε στα υπόλοιπα κράτη θα μπορούσε να υπάρχει για το προσεχές μέλλον μεγάλο ενδιαφέρον για εισαγωγές γεωργικών προϊόντων. Φυσικά, τα αδύνατα νομίσματα μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο. Συνεπώς, η ΟΚΕ συνιστά όπως στις χώρες με ιδιαίτερες ανάγκες χορηγηθεί μια επισιτιστική βοήθεια.

Εάν όμως οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των Ανατολικοευρωπαϊκών χωρών αρχίσουν αργά ή γρήγορα και στον τομέα της γεωργίας, τα κράτη αυτά θα καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να γίνουν εξαγωγείς γεωργικών προϊόντων. Η σκέψη αυτή επιβεβαιώνεται από μια πρόγνωση του αμερικανικού υπουργείου γεωργίας κατά τρόπο εντυπωσιακό. Οι αμερικανοί θεωρούν ως βάση ότι μέχρι το έτος 2000 τα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης θα είναι σε θέση να εξάγουν γεωργικά προϊόντα σε σημαντικούς τομείς παραγωγής.

6.5. Μεγάλες καθυστερήσεις στην ανάπτυξη διαπιστώνονται στους τομείς των ποιοτικών κανόνων για τη φυτική και ζωϊκή παραγωγή αλλά και στη μεταποίηση και εμπορία. Υπάρχει έλλειψη σφαγείων, σταύλων για αγελάδες και εγκαταστάσεων μεταποίησης κρέατος, για να αναφερθούν μόνο ορισμένα παραδείγματα. Η μεταποιητική βιομηχανία της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν είναι συνεπώς σε θέση — τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον — να ανταποκριθεί σε όλες τις κοινοτικές προδιαγραφές. Γι'αυτό η Επιτροπή προτείνει μεταβατικές ρυθμίσεις μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1992. Παράλληλα ισχύει η διάταξη ότι προϊόντα τα οποία δεν ανταποκρίνονται στα κοινοτικά ποιοτικά πρότυπα, στους κοινοτικούς περί υγιεινής κανόνες και άλλους κανόνες (π.χ. διατάξεις περί επιδημιών, νόμος περί προστασίας ζώων) επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μόνο της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Η ΟΚΕ καλεί με έμφαση την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να εξασφαλίσει με αποτελεσματικούς ελέγχους την αυστηρή τήρηση αυτής της διάταξης.

6.6. Η γεωργική οργανωτική διάρθρωση της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας διαφέρει βασικά από τις διαρθρώσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Συνιστά συνέπεια μιας πολιτικής η οποία από δεκαετίες προσανατολίσθηκε προς το πρότυπο μιας εκβιομηχάνισης της γεωργίας. Απαλλοτριώσεις και κολλεκτιβοποιήσεις υπήρξαν τα σημαντικότερα μέσα για την επίτευξη του σταθερού στόχου — ενός άριστα οργανωμένου αγροβιομηχανικού συμπλέγματος. Ασφαλώς υπάρχουν στην ενταχθείσα περιοχή διάφορες μορφές επιχειρήσεων, κυριαρχούν όμως οι γεωργικές παραγωγικές ενώσεις (LPG). Ιδρύθηκαν κατά τη φάση κολλεκτιβοποίησης από το 1952 ώς το 1960 και αναπτύχθηκαν περαιτέρω. Κατά το έτος που έληξε οι συνεταιρισμοί αυτοί οι οποίοι δεν υποχρεούνται καθόλου να τηρήσουν ορισμένο τύπο οργάνωσης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκμεταλλεύθηκαν περίπου τα 85% των γεωργικών εκτάσεων.

Η εκ νέου κατάργηση των διαρθρώσεων αυτών οι οποίες προέκυψαν από αναγκαστικά μέτρα αποτελεί ασφαλώς το σημαντικότερο αλλά ταυτόχρονα και το δυσκολότερο έργο της μελλοντικής γεωργικής πολιτικής στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας.

6.7. Τα υφιστάμενα διαρθρωτικά αναπτυξιακά μέτρα της Κοινότητας δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πολλές προοπτικές επιτυχίας στην τέως Λαϊκή Δημοκρατία της Γερ-

μανίας. Κατά τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα μπορούσαν σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα να προκαλέσουν περισσότερες ζημίες παρά οφέλη. Γι'αυτό η Επιτροπή έχει προσαρμόσει τα διατιθέμενα μέτρα διαρθρωτικής παραγωγής στα δεδομένα της ενταχθείσας περιοχής. Κριτήριο των προσαρμογών αυτών υπήρξε ο στόχος, όχι μόνο να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μεγάλων παραγωγικών συνεταιρισμών αλλά και να προσφέρουν αποτελεσματική βοήθεια στις αγροτικές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις με την αναδιάταξη και τον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων.

6.8. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή μελέτησε επισταμένα τη δέσμη μέτρων. Εκτιμά τα προτεινόμενα μέσα ως καθ'όλα σύμφωνα με τα δεδομένα για ορισμένα όμως είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να τροποποιηθούν. Αν εξάλλου οι εκάστοτε προβλεπόμενες προθεσμίες μπορεί να θεωρηθούν ρεαλιστικές τούτο αποτελεί ανοιχτό πρόβλημα. Τούτο ισχύει όχι μόνο για τις εξαιρετικές διατάξεις βάσει του κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 797/85, αλλά και για την πρόταση για προσαρμογή του κανονισμού ΕΟΚ αριθ. 866/90. Κατά το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού αποκλείεται η προώθηση εκείνων των επενδυτικών σχεδίων, για τα οποία οι εργασίες είχαν αρχίσει σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών προ της κατάθεσης της αίτησης για τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ΟΚΕ επισημαίνει το γεγονός ότι η προθεσμία αυτή ενόψει της δυσχερούς μεταβατικής περιόδου στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι μάλλον ανεπαρκής. Κυρίως, λόγω των ακόμη απρόβλεπτων διαρθρώσεων των αρχών των κρατιδίων, οι οποίες μελλοντικά θα είναι αρμόδιες για την έγκριση και την περαιτέρω προώθηση σχετικών αιτήσεων για επενδύσεις, θα ήταν επιβεβλημένο να παραταθεί η εξάμηνη προθεσμία σε εννέα μήνες.

6.9. Η ΟΚΕ επικροτεί ρητά το γεγονός ότι η Επιτροπή για τη σταθεροποίηση της παραγωγής στην Κοινότητα και για τη βελτίωση του περιβάλλοντος στην ύπαιθρο χώρα πρότεινε ρύθμιση για την αγρανάπαυση εκτάσεων και την εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης. Πρέπει να τονισθεί το γεγονός ότι εδώ έχουν συμπεριληφθεί εκτάσεις καλλιέργειας γεωμήλων. Από την άποψη της ΟΚΕ θα ήταν επιθυμητό η ρύθμιση για την αγραναύπαση εκτάσεων να επεκταθεί με μεγαλύτερη ένταση αυτό ισχύει ιδιαίτερα για εδάφη που έχουν υποστεί έντονη ρύπανση, τα οποία πρέπει να αποκλεισθούν από τις γεωργικές εκμεταλλεύσιμες εκτάσεις, διότι δεν λαμβάνονται πλέον υπόψη για την παραγωγή ειδών διατροφής.

6.10. Για τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης των γεωργικών παραγωγικών συνεταιρισμών η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την αύξηση των ανωτάτων ποσών αναπτυξιακών επενδύσεων καθώς και την αύξηση του αριθμού χοίρων και γαλακτοφόρων αγελάδων που προβλέπονται ως επενδυτική ενίσχυση. Η ΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι επιβάλλεται να γίνει αναδιάρθρωση των γεωργικών συνεταιρισμών, αλλά μόνο υπό τον όρο ότι ο αριθμός των χοίρων δεν θα αυξηθεί και ότι θα ληφθεί υπόψη η προωθούμενη μείωση του αριθμού των γαλακτοφόρων αγελάδων στις περιοχές της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Ωστόσο, η ΟΚΕ δεν συμμερίζεται καθόλου την πρόταση για την αύξηση του αριθμού χοίρων και γαλακτοφόρων αγελάδων που προβλέπονται ως αντικείμενο επενδυτικής ενίσχυσης. Δεν είναι προς το συμφέρον ούτε των παραγωγικών συνεταιρισμών ούτε προς το συμφέρον των γεωργικών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων, στον τομέα της ένταξης η χορήγηση χρηματοδοτικών ενισχύσεων για μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να αποδειχθούν ως αντιοικονομικά σε σύντομο ή μακρότερο χρονικό διάστημα. Ενόψει των πλεονασμάτων στην κοινή γεωργική αγορά οι εκμεταλλεύσεις στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν θα πρέπει να διανύσουν εκείνη τη φάση εντατικοποίησης, η οποία από καιρό αποδείχθηκε στα κράτη μέλη της Κοινότητας ως οικονομικά παράλογη και οικολογικά λανθασμένη.

Η ΟΚΕ προτείνει στην Επιτροπή να χρησιμοποιήσει τα διαθέσιμα μέσα με κατεύθυνση μέτρα που συνεπάγονται μείωση του κόστους και δεν προκαλούν αύξηση της παραγωγής. Ιδιαίτερα επιβάλλεται να καταβληθεί κάθε προσπάθεια προκειμένου να δημιουργηθεί ένα αποδοτικό και ευλύγιστο, στενά συνδεδεμένο με τη γεωργία, σύστημα μεταποίησης και εμπορίας στην ενταχθείσα περιοχή.

7. Μεταφορές και Τηλεπικοινωνίες

7.1. Η υποδομή των μεταφορών και τηλεπικοινωνιών στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας είναι ανεπαρκής, βεβαρυμένη, απαρχαιωμένη και προβληματική. Η κατευθυνόμενη πολιτική επί των υποδομών που ασκήθηκε στο παρελθόν είχε ως κύριο γνώρισμα την υπερφόρτωση των σιδηροδρομικών μεταφορών ενώ παραμέλησε σοβαρά την κατασκευή του οδικού δικτύου και παρέβλαψε τις τηλεπικοινωνίες. Είναι ανάγκη λοιπόν, να διατεθούν ικανές χρηματοδοτικές πιστώσεις για να εξασφαλισθεί ουσιαστικά η επανέναρξη της κατασκευής και η ποιοτικά καλύτερη δυνατή βελτίωση των υποδομών.

7.2. Κατά την άποψη της Επιτροπής των ΕΚ απαιτείται η λήψη μόνον ορισμένων μεταβατικών μέτρων για την ένταξη των μεταφορών της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Κοινότητα. Οι μεταβατικές ρυθμίσεις θα κατανεμηθούν χρονικά ώστε η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς μεταφορών θα γίνει δυνατό να υλοποιηθεί ουσιαστικά μέχρι το τέλος του 1992.

Η ΟΚΕ επικροτεί σε μεγάλο βαθμό τις μεταβατικές και προσαρμοστικές ρυθμίσεις. Στις θαλάσσιες όμως μεταφορές διερωτάται, αν πράγματι επιβάλλεται μια μεταβατική ρύθμιση τεσσάρων ετών για τις συμβάσεις ναυτιλίας που συνήφθησαν από την άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Τα συμβαλλόμενα κράτη στον κώδικα συμπεριφοράς για Liner conferences του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών δεσμεύθηκαν, να μη συνάπτουν μεταξύ τους διμερείς συμφωνίες διανομής φορτίων και τα κράτη μέλη της Κοινότητας διεβεβαίωσαν επιπλέον ότι θα αφήσουν να λήξουν έως το τέλος του 1992 και όλες τις παρόμοιες συμβάσεις με κράτη που δεν έχουν υπογράψει τον κώδικα. Δεν γίνεται αντιληπτό, για ποιό λόγο απαιτείται για την εντασσόμενη περιοχή μια επιπλέον προθεσμία δύο ετών. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να φροντίσει, ώστε και οι σχετικές συμβάσεις της άλλοτε Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας να λήξουν ήδη προ της 1ης Ιανουαρίου 1995.

Στον τομέα των οδικών μεταφορών πρόκειται κυρίως για προθεσμίες με στόχο την τοποθέτηση ταχυγράφου για τον έλεγχο του χρόνου οδήγησης και ανάπαυσης των οδηγών οχημάτων. Η Επιτροπή καθορίζει τριετή μεταβατική περίοδο

η οποία δικαιολογείται εκ του ότι η πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν διαθέτει επαρκή υποδομή σε εργαστήρια προς το σκοπό αυτό. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η κατάσταση αυτή μπορεί να δικαιολογήσει μια μεγαλύτερη μεταβατική περίοδο, ωστόσο, κατά την άποψή της η προθεσμία πρέπει να συντμηθεί κατά δύο έτη κατ'ανώτατο όριο. Ορισμένος αριθμός των εν λόγω αυτοκινήτων είναι εφοδιασμένος με ένα σύστημα ελέγχου κατά το πρότυπο της ΕΚ και ως εκ τούτου φαίνεται μάλλον απίθανη η υπερφόρτωση των εργαστηρίων. Το δεύτερο επιχείρημα της Επιτροπής ότι δηλαδή αυτή επιθυμεί να παράσχει τη δυνατότητα στις μικρές επιχειρήσεις μεταφορών όπως με ένα πολυδάπανο εξοπλισμό ανανεώσουν τους απαρχαιωμένους, ηλικίας είκοσι έως είκοσι οχτώ έτη, όχους τους, είναι ορθό αλλά οπωσδήποτε δεν πείθει. Επιπλέον, δεν πρέπει να αγνοείται ότι ο ταχυγράφος συμβάλλει ουσιαστικά αφενός στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας (καταγραφή χρόνου οδήγησης και ανάπαυσης) και αφετέρου στην ενίσχυση της ασφάλειας των μεταφορών. Ακόμη, η ΟΚΕ διερωτάται για τις υφιστάμενες δυνατότητες ελέγχου κυρίως κατά τη μεταβατική περίοδο, διότι ως προς αυτό δεν υπάρχει στο έγγραφο της Επιτροπής καμία πρόταση.

7.3. Η ανάγκη χρηματοδότησης για την ουσιαστική ανανέωση της υποδομής στα πέντε νέα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια θα συνεχίζεται με ανοδικό ρυθμό. Σύμφωνα με τη νέα εκτίμηση του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Μεταφορών πρόκειται για επενδυτικό ποσό ανώτερο των 125 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Το ποσό αυτό θα χρησιμοποιηθεί σε πρώτη φάση για την προσαρμογή του δικτύου μεταφορών της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στα δυτικά επίπεδα· από το ποσό αυτό θα διατεθεί ποσό μάλις 50 δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων στο σιδηροδρομικό δίκτυο, 60 δισεκατομμύρια περίπου για τις ανάγκες των εθνικών, επαρχιακών και κοινοτικών οδών και 8 δισεκατομμύρια θα απαιτηθούν για τις εσώτερικές πλωτές οδούς. Στους αριθμούς αυτούς δεν συμπεριλαμβάνονται η αύξηση της αποδοτικότητας της κατασκευής, η αναγκαία κάλυψη των κενών στο δίκτυο μεταφοράς όπως επίσης το κόστος των απαραίτητων εργασιών συντήρησης και διατήρησης.

Λόγω των πιεστικών δημοσιονομικών αναγκών και της ανάγκης για υλοποίηση των πλέον επειγόντων σχεδίων εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ο δημόσιος προϋπολογισμός είναι βεβαρημένος. Συνεπώς επιβάλλεται να μελετηθούν νέες μορφές χρηματοδότησης των έργων υποδομής. Κυρίως πρέπει να κινητοποιηθούν ιδιωτικά κεφάλαια. Παραδείγματα όπως η υπόγεια σήραγγα του στενού της Μάγχης, η σύνδεση της Σκανδιναβικής και ο μαγνητικός σιδηρόδρομος Transrapid δείχνουν ότι η ιδιωτική χρηματοδότηση μπορεί να αποτελεί μια καθ'όλα ρεαλιστική λύση.

7.4. Είναι γεγονός, ότι η ενωμένη Γερμανία θα καταστεί κέντρο των μεταφορών στην Ευρώπη μεταξύ Δύσης και Ανατολής, Βορρά και Νότου εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης. Η ζήτηση παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών θα αυξηθεί έντονα, όταν ολοκληρωθεί η ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά. Εκεί όπου σήμερα ορθώνονται διακρατικά εμπόδια στο εγγύς μέλλον αυτά δεν θα διαδραματίζουν κανένα ρόλο, αν δηλαδή μια μεταφορά εκτελείται στα όρια ενός κράτους ή διαμέσου της Ευρώπης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προβλεφθεί και εκτιμηθεί η ανάγκη αύξησης των επενδύσεων για την αναβάθμιση των υποδομών σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Παράλληλα οι σιδηρόδρομοι διαδραματίζουν, από μεταφορική, χωρική και περιβαλλοντική άποψη, ιδιαίτερο ρόλο. Η ιδέα ενός ευρωπαϊκά κατευθυνόμενου σχεδιασμού κερδίζει συνεχώς έδαφος. Με βάση το δεδομένο αυτό η ΟΚΕ επικροτεί το στόχο της Επιτροπής, ο οποίος κατευθύνεται στη μελλοντική αναβάθμιση των υποδομών και στον άξονα Ανατολής-Δύσης, ώστε αφενός να μην παρεμποδισθεί η παράλληλη ανάπτυξη του ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου και να μην δυσχερανθεί η συνεχώς αυξανόμενη ανταλλαγή προϊόντων από εμπόδια που προβάλλονται στον τομέα των μεταφορών.

7.5. Στην ευρωπαϊκή αγορά μεταφορών θα ισχύουν όλο και περισσότερο οι κανόνες αγοράς, πράγμα που σημαίνει εντονότερο ανταγωνισμό, και στις μεταφορές. Πρόκειται για παροχή ομοίων ευκαιριών εκκίνησης, για φιλελευθεροποίηση και εναρμόνιση. Η ΟΚΕ καλεί γι'αυτό την Επιτροπή να συμβάλει ώστε η οργάνωση αγοράς στις μεταφορές των κρατών μελών να μην υπολειφθεί έναντι των φιλελεύθερων προσδοκιών. Οι μεταφορές και οι υποδομές αποτελούν τη βάση μιας μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς· αυτές δημιουργούν τις προϋποθέσεις για περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδο.

7.6. Η ανάπτυξη στην άλλοτε Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και το άνοιγμα των αγορών στην Ανατολική Ευρώπη θέτουν ενώπιον νέων υποχρεώσεων και τις τηλεπικοινωνίες. Ο τομέας τηλεπικοινωνιών στα νέα ομόσπονδα κρατίδια ευρίσκεται σε άκρως απελπιστική κατάσταση. Το δίκτυο αγωγών της υπεραστικής τηλεφωνίας ανάγεται στη δεκαετία του '20, οι τηλεφωνικές γραμμές φαίνεται ότι είναι φθαρμένες κατά 90% και πλέον, και μόνο 17% του πληθυσμού διαθέτουν τηλεφωνική σύνδεση. Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, όπως Telefax, teletex και Bxt είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστες. Κατά πρόσφατες πληροφορίες πρόκειται να επενδυθούν έως το έτος 1977 συνολικά 55 δισεκατομμύρια γερμανικών μάρκων για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη των έργων υποδομής στις τηλεπικοινωνίες της εντασσόμενης περιοχής.

Κατά την άποψη της Επιτροπής μπορούν να εφαρμοσθούν άμεσα για τον τομέα τηλεπικοινωνιών οι σημαντικότεροι νομικοί μηχανισμοί της Κοινότητας. Προσαρμογή χρειάζονται μόνο δύο κοινοτικές οδηγίες (απελευθέρωση της τελικής αγοράς συσκευών/συχνότητες της κινητής ραδιοφωνίας).

8. Διαρθρωτική πολιτική

8.1. Η οικονομία της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας βρίσκεται στα πρόθυρα μιας δυσχερούς φάσης μετασχηματισμού. Ο μετασχηματισμός του συστήματος, η μετάβαση από μια κεντρική διευθυνόμενη οικονομική δραστηριότητα στην κοινωνική οικονομία αγοράς οδηγεί αναγκαστικά σε μια ριζική αλλαγή των δομών. Οι επιχειρήσεις δεν είναι ανταγωνιστικές σε πολλούς τομείς. Το πρόγραμμα παραγωγής τους απέχει πολύ από το να πληροί τα συνήθη διεθνή πρότυπα ποιότητας, η παραγωγικότητά τους μόλις φθάνει, με διακυμάνσεις, το 30 έως 50% του επιπέδου της Ομοσπονδιακής

Γερμανίας, ο υψηλός συντελεστής κεφαλαίου, η ανώτερη του μέσου κατά κεφαλή κατανάλωση ενέργειας και ο ανησυχητικός βαθμός της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος συνεπάγονται τη συστηματική εξαφάνιση του ανθρώπινου κεφαλαίου, της ενέργειας και την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

8.2. Ενώπιον αυτού του ανησυχητικού απολογισμού, σύμφωνα με την Επιτροπή των ΕΚ, καθίσταται απολύτως αναγκαία η χορήγηση κοινοτικής βοήθειας και συνεπώς τα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής η οποία δέχεται ότι τα πέντε νέα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια αποτελούν περιφέρειες που έχουν ανάγκη από την παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΚ. Κατ'αυτό τον τρόπο θα υπογραμμισθεί παράλληλα η σύνδεση των προσχωρησασών περιοχών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η Επιτροπή προτείνει ένα ειδικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη των υποδομών των περιοχών της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας το οποίο χρηματοδοτείται με το συνολικό ποσό των 3 δισεκατομμυρίων Ecu για την περίοδο από το 1991 έως το 1993. Οι πόροι αυτοί διατίθενται από τα αποθεματικά των διαρθρωτικών ταμείων και έτσι δεν θίγονται άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ πρέπει να γίνει επανεξέταση των ανωτέρω ποσών περί τα τέλη του 1993 και να μειωθούν στο βαθμό που θα επέλθει βελτίωση της συνολικής οικονομικής κατάστασης των προσχωρησασών περιοχών. Με βάση αυτά η ΟΚΕ υποστηρίζει ότι στο μέλλον πρέπει να γίνει κάθε δυνατή ενέργεια ώστε να αποφεύγονται αντιδικίες για την κατανομή των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ των μειονεκτικών περιοχών των περιφερειών της Κοινότητας και των αντιστοίχων της ενωμένης Γερμανίας. Η γερμανική ομοσπονδιακή Κυβέρνηση παραιτήθηκε ήδη, με επίσημη δήλωσή της, στην έκτακτη σύνοδο κορυφής του Δουβλίνου, στις 28 Απριλίου 1990, από τη συμμετοχή της Κοινότητας στη χρηματοδότηση της γερμανικής επανένωσης.

8.3. Ορθώς, επισημαίνει η Επιτροπή ότι ο μετασχηματισμός της οικονομίας στην πρώην ΛΔΓ πρέπει να πραγματοποιηθεί με ταχύ ρυθμό. Γι'αυτό η Επιτροπή πρότεινε μια απλοποιημένη διαδικασία για τα σχέδια ανάπτυξης. Προς το παρόν υφίσταται μόνο ένα σχέδιο ανάπτυξης για τις προσχωρήσασες περιοχές το οποίο μάλιστα δεν είναι τόσο λεπτομερές όσο συνηθίζεται. Η γερμανική ομοσπονδιακή Κυβέρνηση επεξεργάζεται επί του παρόντος το εν λόγω αναπτυξιακό σχέδιο το οποίο πρέπει να υποβληθεί στις Βρυξέλλες μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1991. Το αργότερο, μέχρι το Μάρτιο 1991 επιβάλλεται να καταρτισθεί, με βάση ανωτέρω σχέδιο, ένα κοινοτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα το οποίο θα ρυθμίζει τα σχετικά με την παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων, τη διάθεση του συνόλου των χρηματοδοτικών μέσων και τη γερμανική συγχρηματοδότηση.

8.4. Κατά την αξιολόγηση αυτής της απλοποιημένης διαδικασίας είναι σκόπιμο να ληφθεί υπόψη ότι η στατιστική βάση δεδομένων στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι εξαιρετικά κακή διότι τα δεδομένα όχι μόνον είναι διαστρεβλωμένα αλλά παρουσιάζουν και πολλά κενά. Επιπλέον, με τα σημερινά δεδομένα θα είναι εφικτός ένας αξιόπιστος προγραμματισμός για την παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων, που θα εκτείνεται σε δύο έτη, λόγω της ριζικής διαδικασίας προσαρμογής. Προς το παρόν, είναι αντικειμενικά αδύνατο να καθορισθούν στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας περιοχές και να καταρτισθούν ανάλογα επενδυτικά προγράμματα που σύμφωνα με τα κοινοτικά κριτήρια θεωρούνται οπισθοδρομικά, απειλούνται από τη βιομηχανική καθυστέρηση ή σχετίζονται με προβλήματα προσαρμογής στη γεωγία. Εδώ επιβάλλεται σχετική ελαστικότητα. Είναι επόμενο λοιπόν να εγκαταλείψει προς το παρόν η Επιτροπή το διαχωρισμό των στόχων των περιοχών 1, 2 και 5β. Θα πρέπει συνεπώς οι ταμειακές ενισχύσεις να χορηγηθούν ως συνολικές ενισχύσεις, η χρησιμοποίηση των οποίων είναι σκόπιμο να συντονισθεί μεταξύ της Ομοσπονδίας και των νέων γερμανικών κρατιδίων.

8.5. Μετά την ένωση των δύο γερμανικών κρατών τίθεται το ερώτημα τι θα συμβεί με την ανάπτυξη των περιφερειακών ζωνών και του Βερολίνου. Αμφότερα τα αναπτυξιακά προγράμματα έχουν ως στόχο να αντισταθμίσουν τα μειονεκτήματα από τη διαίρεση της Γερμανίας. Τώρα δεν ισχύει πλέον η προβαλλόμενη αιτιολογία για την ανάπτυξη. Η Κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Γερμανίας επιδιώκει γι'αυτό το λόγο να θεσπίσει εντός του 1990 νόμο βάσει του οποίου τα λόγω της διαίρεσης υφιστάμενα ενισχυτικά προγράμματα πρόκειται να καταργηθούν σε χρονικό διάστημα επτά ετών. Η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η μεταβατική αυτή προθεσμία είναι εξαιρετικά μακρά και θα πρέπει να συντμηθεί σημαντικά.

9. Ενέργεια

9.1. Το σύστημα προμήθειας ενέργειας της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας είναι ελλειπές ενώ το περιβάλλον επιβαρύνεται επικίνδυνα για την υγεία. Το εν λόγω σύστημα κατευθύνεται μονόπλευρα προς την εγχώρια παραγωγή λιγνίτη ενώ τα ποσοστά σε πετρελαιοειδή, γαιαέριο, ατομική ενέργεια και γαιάνθρακα είναι συγκριτικά χαμηλά. Η χαμηλή αποδοτικότητα των υφισταμένων εγκαταστάσεων που καταναλώνουν ενέργεια καθώς και αυτών που μετατρέπουν την ενέργεια και κυρίως στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό του συστήματος. Οι μεγάλες απώλειες κατά τη διανομή και μεταφορά μέσω των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και γαιαερίου οξύνουν την κατάσταση.

Ο λιγνίτης καλύπτει σχεδόν το 70% του συνόλου της ανάγκης σε πρωταγενή ενέργεια στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Με τις σημερινές απαιτήσεις τα αποθέματα επαρκούν για περίπου εξήντα έως εβδομήντα έτη, και δεν πρόκειται, λοιπόν να υπάρξουν προβλήματα ως προς αυτά. Αντίθετα, η διαθεσιμότητα, η ποιότητα, η μη αποδοτικότητα και η επιβάρυνση του περιβάλλοντος είναι αξεπέραστα προβλήματα που προκαλούνται από την ανωτέρω μορφή ενέργειας. Λόγω της υψηλής περιεκτικότητας του λιγνίτη σε θείο η πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, με ετήσια παραγωγή 5 εκατομμυρίων τόνων, συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών με τις μεγαλύτερες εκπομπές σε SO_2, στην Ευρώπη δεδομένου ότι δεν διαθέτει τις ανάλογες υποδομές καθαρισμού. Εκτός τούτου, τα υπολείμματα του άνθρακα αυξάνουν συνεχώς από τη συνεχιζόμενη ενθάρρυνση της χρήσης του, σε επίπεδο των υπογείων υδάτων μειώνεται, ενώ αυξάνει η ανάγκη εκμετάλλευσης μεγαλύτερων εκτάσεων του εδάφους.

Το 80% της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος των 23 000 mW προέρχεται από τη χρήση λιγνίτη. Η χρησιμοποιούμενη μέθοδος παραγωγής ενέργειας είναι εντελώς απηρχαιωμένη. Το ίδιο ισχύει για τις εγκαταστάσεις διύλισης του οπτάνθρακα σε χαμηλές και υψηλές θερμοκρασίες στις οποίες ο λιγνίτης εμπλουτίζει τις καύσιμες ύλες και τις χημικές πρώτες ύλες. Η απηρχαιωμένη μέθοδος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επιβαρύνει επιπλέον το περιβάλλον. Κανένα εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν διαθέτει συστήματα αποθειοποίησης ή αποϋδρογονοποίησης. Τα φίλτρα κόνης δεν χρησιμοποιούνται, αν υπάρχουν, συστηματικά.

Επιπλέον, το σύστημα εφοδιασμού ενέργειας επιδοτείται σημαντικά, πράγμα που πρόκειται να αλλάξει, μέχρι του σημείου όμως αυτού απουσιάζει κάθε κίνητρο για έναν ορθολογικό σύνδεσμο με την ενέργεια. Αυτό έχει ως αναγκαία συνέπεια τη συγκριτικά, άνω του μέσου όρου, υψηλή κατά κεφαλή κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας η οποία υπερβαίνει κατά 20% την αντίστοιχη κατανάλωση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

9.2. Συμπερασματικά, η εν λόγω κατάσταση του αποθέματος δείχνει ότι η κατάσταση του εφοδιασμού σε ενέργεια στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας θεωρείται εμφανώς κρίσιμη. Η ριζική αλλαγή του καθεστώτος παραγωγής ενέργειας αποτελεί επιταγή των καιρών. Τα βασικά στοιχεία αυτού του νέου καθεστώτος συνίστανται στη διαρκή εξοικονόμηση ενέργειας και στην ανάπτυξη ενός αποδοτικού συστήματος εφοδιασμού σε ενέργεια. Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας πρέπει να εκσυγχρονισθούν ριζικά και επιπλέον να καταστούν αφενός ασφαλείς από τεχνικής απόψεως και επωφελείς προς το περιβάλλον και το εν γένει κλίμα και αφετέρου να γίνουν οικονομικότερες. Καθίσταται αναγκαία η παραγωγή ενός εξισορροπημένου και μεταβαλλομένου μίγματος ενέργειας, μέρος του οποίου δεν θα αποτελούν μόνο τα στερεά καύσιμα και οι ανανεώσιμες ενέργειες αλλά εκείνης και η πυρηνική ενέργεια για την οποία θα πρέπει να εξυψωθεί, στον ανώτατο βαθμό, το επίπεδο των όρων ασφαλείας. Επιπλέον, είναι ανάγκη να καταργηθούν οι μονοπωλιακές διαρθρώσεις στον κλάδο των πετρελαιοειδών. Όσον αφορά το θέμα του ανταγωνισμού αυτός θα πρέπει να διεξάγεται ανόθευτα, εκεί όπου είναι δυνατό.

9.3. Το έγγραφο της Επιτροπής περιέχει μόνο ορισμένες εξαιρετικές διατάξεις για τον τομέα της ενέργειας. Υποβλήθηκε πρόταση για μεταβατική περίοδο δώδεκα μηνών μόνο για την ενημέρωση και τη διαβούλευση σχετικά με τις τιμές του μη επεξεργασμένου πετρελαίου και των παραγώγων πετρελαίου όπως και για την ανακοίνωση αναφορικά με την εισαγωγή και εξαγωγή υδρογονανθράκων. Ωστόσο, είναι αναγκαία η διατύπωση δύο πρόσθετων παρατηρήσεων οι οποίες σχετίζονται με την έκθεση της Επιτροπής για την αναδιάρθρωση του τομέα της ενέργειας. Ως προς αυτό διαπιστώνεται ότι οι εισαγωγές φυσικού αερίου από την Σοβιετική Ένωση στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας θα αυξηθούν από 8 δισεκατομμύρια m^3 σε 16 δισεκατομμύρια m^3 το έτος 2000. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η πρόγνωση αυτή είναι πολύ αισιόδοξη παρά το γεγονός ότι δεν παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες οι οποίες να υποστηρίζουν την αναμενόμενη άνοδο. Επιπλέον, δεν είναι σκόπιμο να αναφερθεί στο κεφάλαιο για τον εφοδιασμό με εύφλεκτα στοιχεία των εν λειτουργία αντιδραστήρων το γεγονός ότι στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας παράγεται φυσικό ουράνιο. Παράλληλα, πρέπει να λεχθεί ότι το ορυχείο εξαγωγής ουρανίου Wismuth AG ανήκει κατά 95% στη Σοβιετική Ένωση. Επίσης, σε περίπτωση που η Wismuth AG θελήσει να αναστείλει τη λειτουργία της, περί τα τέλη του 1990, είναι ανάγκη να διεξαχθούν σχετικές διαπραγματεύσεις με τη Σοβιετική Ένωση. Αυτό ισχύει, κυρίως, υπό την προϋπόθεση ότι η Euratom θα καταστεί ιδιοκτήτης όλων των σχάσιμων υλών στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας.

9.4 Στα πλαίσια της χάραξης της ενεργειακής πολιτικής, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, είναι ανάγκη να τίθενται γενικοί οικονομικοί στόχοι, ενώ πρέπει να αναλαμβάνεται κάθε δράση ώστε αυτή να παραμένει ή να γίνει εκ νέου ευκολόχρηστη στον εκάστοτε τομέα. Τα ενεργειακά προβλήματα δεν επιλύονται πλέον σε σύντομο χρονικό διάστημα και μόνο σε εθνικό επίπεδο. Η ενεργειακή πολιτική είναι ένα χρονοβόρο έργο και έχει ανάγκη από τη στενή συνεργασία και το συντονισμό σε διεθνές επίπεδο. Προς το σκοπό αυτό απαιτείται η ευρωπαϊκή συνεργασία. Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες δεν μπόρεσαν ακόμη να αναπτύξουν μια κοινή ενεργειακή πολιτική, παρά το γεγονός ότι επείγοντα προβλήματα όπως η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, η αντικατάσταση του πετρελαίου από άλλα εναλλακτικά προϊόντα, η επιταχυνόμενη ανάπτυξη μιας σύγχρονης ενεργειακής τεχνολογίας και η ενισχυμένη έρευνα στους τομείς της ενέργειας, από μακρόν κατέστησαν αναγκαίο το συντονισμό των θέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας.

Η ΟΚΕ επικροτεί και υποστηρίζει γι'αυτό την πρωτοβουλία του Ολλανδού Πρωθυπουργού Lubers για τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ενέργειας, πρωτοβουλία που ανελήφθη στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δουβλίνου, στις 25 Ιουνίου 1990.

10 Κοινωνικά θέματα, Εκπαίδευση και Επιμόρφωση

10.1. Ενόψει της ταχείας πολιτικής και νομικής ενσωμάτωσης της της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στη Δημοκρατία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας υπάρχει ανάγκη μεγαλύτερων προσπαθειών για να πραγματοποιηθεί η κοινωνική ολοκλήρωση. Η ΟΚΕ θεωρεί τις κοινωνικές πτυχές της διεργασίας για τη γερμανική ενοποίηση ως αποφασιστικού χαρακτήρα. Σχετικά υπενθυμίζει τις πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις στις οποίες οι εκπροσωπούμενες στην ΟΚΕ κοινωνικές ομάδες εξέφρασαν επανειλλημένα τη γνώμη τους σχετικά με τις βασικές προϋποθέσεις της υλοποίησης μιας οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Στη γνωμοδότησή της με τίτλο «Η κοινωνική θέση της Κοινότητας το έτος 1989» [1] η ΟΚΕ προσδιόρισε την κοινωνική οικονομία και το πνεύμα της Ευρώπης των πολιτών ως το κύριο στοιχείο για την πολιτική και κοινωνική πρόοδο με στόχο μια Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν τους αποφασιστικούς λόγους και τη δύναμη έλξης που ασκεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στις νέες δημοκρατίες των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

[1] ΕΕ αριθ. C 225 της 10. 9. 1990.

10.2. Η ΟΚΕ επικροτεί στο σύνολό τους τις μεταβατικές ρυθμίσεις και τα μέτρα προσαρμογής των οποίων η θέσπιση κρίνεται επιτακτική στον κοινωνικό τομέα κατά την άποψη της Επιτροπής. Στο παρακάτω κείμενο περιέχονται πρόσθετες παρατηρήσεις και προτάσεις στις προτάσεις της Επιτροπής·

— Η ΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων με την πραγμάτωση της γερμανικής ένωσης θα υλοποιηθεί χωρίς τη θέσπιση μεταβατικών μέτρων. Μετά την κατάργηση των ενδογερμανικών συνόρων οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείριση γερμανών εργαζομένων θα είναι αδικαιολόγητη και πρακτικά ενεφάρμοστη. Σε σχέση με αυτό, η ΟΚΕ υπενθυμίζει το καθεστώς των Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων σύμφωνα με το οποίο η ελεύθερη κυκλοφορία τους περιορίζεται μέχρι το έτος 1993.

— Σε ό,τι αφορά την κοινωνική ασφάλεια των μεταναστών εργαζομένων οι σχετικές κοινοτικές διατάξεις εφαρμόζονται αυτόματα μετά την προσχώρηση ενός νέου κράτους μέλους. Ωστόσο, η Επιτροπή των ΕΚ υπογραμμίζει ότι οι σχετικοί κανονισμοί (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 πρέπει να προσαρμοσθούν σε πολλά σημεία λόγω της γερμανικής ένωσης. Αυτό θα είναι δυνατό, σύμφωνα με την Επιτροπή, όταν θα καταστεί σαφής ο τρόπος ανάπτυξης του κοινωνικού δικαίου στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ το επιχείρημα αυτό δεν ευσταθεί και ότι τελικά η Επιτροπή από πολύ καιρό γνωρίζει ότι η εφαρμογή του εργατικού και κοινωνικού δικαίου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας θα επεκταθεί αυτόματα στις προσχωρήσασες περιοχές. Η ΟΚΕ ζητάει επί αυτού από την Επιτροπή όπως υποβάλει, σε εύθετο χρόνο, τις αναπόφευκτα αναγκαίες ρυθμίσεις προσαρμογής για να καταστεί δυνατό στο Συμβούλιο να εκδώσει τις ανάλογες νομοθετικές πράξεις το συντομότερο δυνατό.

— Στον τομέα της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και του εργατικού δικαίου δεν απαιτείται καμία προσαρμογή διότι έχουν ήδη θεσπισθεί και ισχύουν οι ανάλογες διατάξεις από τη δημιουργία ήδη της νομισματικής, οικονομικής και κοινωνικής ένωσης.

— Σχετικά με την προστασία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας υφίστανται στο μεταξύ δεκαπέντε κοινοτικές οδηγίες και σχετικές προτάσεις οδηγιών, οι οποίες έχουν εκδοθεί, ήδη, από το Συμβούλιο και πρόκειται να μετατραπούν σε εθνικό δίκαιο μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1992. Για τις οδηγίες αναφορικά με την προστασία των εργαζομένων έναντι των κινδύνων που προκαλούνται από φυσικές, χημικές και βιολογικές επιδράσεις στο χώρο εργασίας η Επιτροπή προτείνει μεταβατική περίοδο, για την εφαρμογή τους, η οποία λήγει τη 31η Δεκεμβρίου 1992. Οι δύσκολες συνθήκες που επικρατούν στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, λόγω των απηρχαιωμένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και των διοικητικών, τεχνικών και επιμορφωτικών προβλημάτων καθιστούν αδύνατη τη σύντμηση της μεταβατικής περιόδου, είτε ολωσδιόλου ανεφάρμοστη την εν λόγω οδηγία.

— Η εξειδίκευση των εργαζομένων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διεργασία μετασχηματισμού των δομών της Ανατολικογερμανικής οικονομίας. Ο μετασχηματισμός της κεντρικής διευθυνόμενης οικονομίας στην κοινωνική οικονομία επιβάλλεται να υποστηριχθεί με μια ευρεία δράση για την παροχή επαγγελματικών προσόντων. Η δράση αυτή πρέπει να χαρακτηρισθεί ως σημαντική επένδυση για ένα καλύτερο μέλλον.

— Το επίπεδο των τυπικών επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι πραγματικά ικανοποιητικό. Το 80% περίπου των εργαζομένων έχουν αποκτήσει ένα δίπλωμα επαγγελματικής κατάρτισης. Ωστόσο, η τάση για παροχή επαγγελματικής εξειδίκευσης μιας κοινωνικά κατευθυνόμενης οικονομίας διαφέρει σημαντικά από τις απαιτήσεις μιας οικονομίας του ελεύθερου ανταγωνισμού. Υπάρχει, κυρίως, έλλειψη γνώσεων και πείρας σε ό,τι αφορά τις σύγχρονες τεχνολογίες παραγωγής, πληροφοριών και επικοινωνιών, κενό το οποίο πρέπει κατ'αρχή να καλυφθεί. Υπάρχουν, επίσης, σημαντικές ελλείψεις στον τομέα της άσκησης δραστηριοτήτων για ίδιο λογαριασμό. Η ανεξαρτησία, η πρωτοβουλία και η δημιουργικότητα δεν είναι στοιχεία τα οποία απαιτούνται από την κεντρική διευθυνόμενη οικονομία. Σε όλους τους τομείς καθίσταται αναγκαία και επείγουσα η επανεκπαίδευση και η επιμόρφωση. Σ'αυτό συμπεριλαμβάνεται η ισότιμη συμμετοχή των εργαζομένων σε όλα τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι ως προς αυτό δεν απαιτείται η θέσπιση κανενός μέτρου για την προσαρμογή των νομικών διατάξεων. Ωστόσο, η ΟΚΕ προτείνει, όπως η Επιτροπή των ΕΚ αναλάβει πρωτοβουλία για την ευρεία ενημέρωση των πολιτών των πέντε νέων γερμανικών ομοσπονδιακών κρατιδίων, το συντομότερο δυνατό, σχετικά με τα πολυάριθμα κοινοτικά προγράμματα στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης. Αυτό πρέπει να πραγματοποιηθεί σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες γερμανικές αρχές.

10.3. Η απαιτούμενη για μια αποτελεσματική προστασία του καταναλωτή ενημέρωση του πληθυσμού στις προσχωρήσασες περιοχές πρέπει να εναρμονισθεί το συντομότερο δυνατό με τα κοινοτικά πρότυπα. Προς την κατεύθυνση αυτή δεν πρέπει να συνδράμουν μόνο οι αρχές και οι οργανώσεις των καταναλωτών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας αλλά απαιτείται επιπλέον η διοργάνωση ενημερωτικών εκστρατειών εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Κατά την άποψη της ΟΚΕ πρέπει να εξετασθεί κατά πόσο θα εθεωρείτο σκόπιμο να ενταχθεί η ενημέρωση του καταναλωτή στα γενικά προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης της Κοινότητας

10.4. Για τη δημιουργία δημοκρατικών δομών και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι αναγκαία, επίσης μια λειτουργική κοινωνική αυτοδιοίκηση. Οι συνθήκες εργασίας είναι σκόπιμο να διαμορφωθούν και να ρυθμισθούν, εκ νέου, αυτόνομα προς την κατεύθυνση της εξισορρόπησης των συμφερόντων. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις ήδη υφιστάμενες για

πρώτη φορά από το 1993 και επαναδραστηριοποιούμενες ελεύθερες οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων στις οποίες εναπόκειται ιδιαίτερη ευθύνη ενόψει της δύσκολης φάσης του μετασχηματισμού της οικονομίας και της αυξανόμενης ανεργίας στις προσχωρήσασες περιοχές. Οι εν λόγω οργανώσεις πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να καταλήξουν σε συμφωνία ως προς τη θέση κοινών στόχων και προτεραιοτήτων. Αυτές οφείλουν να εξυπηρετήσουν την εξισορρόπηση των συμφερόντων και να διαδραματίζουν μεσολαβητικό ρόλο μεταξύ των ιδιωτών και του κράτους.

11. Περιβάλλον και πυρηνική ασφάλεια

11.1. Σε εκτεταμένες περιοχές της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας ο ατμοσφαιρικός αέρας τα ύδατα και το έδαφος επιβαρύνονται σημαντικά από επιβλαβείς ουσίες. Παρά την ύπαρξη μιας εκτενούς περιβαλλοντικής νομοθεσίας, και από το 1972 μιας συνταγματικής εντολής για την προστασία του περιβάλλοντος στην πράξη αυτή διαδραμάτιζε υποβαθμισμένο ρόλο. Οι σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος διατάξεις δεν ήταν δυνατό να τηρηθούν λόγω ελλείψεως μιας αποτελεσματικής υποδομής στον τομέα αυτό.

Οι αιτίες της εκτεταμένης ρύπανσης του περιβάλλοντος προκαλούν, κατά την άποψη της πλειοψηφίας, στο σύστημα. Η απόφαση της πρώην Κυβέρνησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας για τη διατήρηση των τεχνολογικά απηρχαιωμένων μεθόδων παραγωγής, για την αύξηση της χρήσης του λιγνίτη και την ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής, σε τομείς έντασης ενεργείας συνέβαλε ουσιαστικά στη ρύπανση του περιβάλλοντος. Επιπλέον, ελλείπει παντελώς η παροχή κινήτρων για εξοικονόμηση πρώτων υλών και ενέργειας.

11.2. Τα υψηλά επίπεδα μόλυνσης του ατμοσφαιρικού αέρα αποτελεί το σημαντικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα. Ο ατμοσφαιρικός αέρας επιβαρύνεται με άνω των 5 εκατομμυρίων τόνων SO_2 ετησίως. Έτσι, η πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά εκπομπών SO_2 στην Ευρώπη Τα προβλήματα οφείλονται κυρίως στο σύστημα εφοδιασμού σε ενέργεια το οποίο βασίζεται σε ποσοστό 70% στη χρήση του λιγνίτη ως πρωτογενούς ενέργειας.

Τα υψηλά επίπεδα εκπομπών με ταυτόχρονη σχετικά στενότητα σε υδάτινους πόρους οδηγούν σε σημαντική ρύπανση των υδάτων στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και κατ'επέκταση σε αδιέξοδα ως προς τον εφοδιασμό με ύδωρ. Μόνο το περίπου 20% του προσφερόμενου ύδατος κρίνεται ως πόσιμο. Οι τεχνολογικά ανεπαρκείς εγκαταστάσεις ή παντελής έλλειψη δημοτικών, κοινοτικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων καθαρισμού λυμάτων ευθύνονται κυρίως για τη ρύπανση αυτή. Εξαιτίας τούτου επιβλαβείς για την υγεία ουσίες όπως το κάδμιο, ο υδράργυρος και ο μόλυβδος εκχέονται σε μεγάλες ποσότητες στον ποταμό Έλβα και μέσω αυτού στην ανοικτή θάλασσα.

Η κατάσταση δεν είναι καλύτερη ως προς τη ρύπανση του εδάφους. Για την αναγκαστική κυρίως εξόρυξη λιγνίτη απαιτούνται μεγάλες εδαφικές εκτάσεις οι οποίες μετά την εξόρυξη εγκαταλείπονται σε κακή κατάσταση. Η αποκατάστασή τους θα διαρκέσει πολλές δεκαετίες. Η διαχείριση των αποβλήτων χειροτερεύει συνεχώς. Λόγω της έλλειψης πρώτων υλών καταβάλλεται προσπάθεια για την επίτευξη υψηλών ποσοστών ανακύκλωσης. Για τα υπολείμματα απορριμμάτων προβλέπεται περιορισμένης φύσεως εκκένωση. Οι χώροι εναποθήκευσης απορριμμάτων είναι βεβαρυμένοι με συνέπεια ορισμένοι εξ αυτών να προκαλούν ρύπανση των υπογείων υδάτων.

11.3. Η επικρατούσα κατάσταση αποτελεί μια σκοτεινή εικόνα της περιβαλλοντικής κατάστασης στις προσχωρήσασες περιοχές. Από την έναρξη της ισχύος της πρώτης διακρατικής συμφωνίας το δίκαιο περιβάλλοντος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας ισχύει επίσης στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Στο βαθμό λοιπόν που το δίκαιο της Ομοσπονδιακής Γερμανίας λαμβάνει υπόψη τις κοινοτικές περιβαλλοντικές διατάξεις, το δίκαιο για το περιβάλλον της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας συμφωνεί τυπικά προς τις αντίστοιχες διατάξεις των ΕΚ από την 1η Ιουλίου 1990. Αυτό ισχύει μεταξύ άλλων για την προστασία από εκπομπές, την τεχνική ασφάλεια στον πυρηνικό τομέα και την προστασία από την ακτινοβολία, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, τη διαχείριση των αποβλήτων, το δίκαιο σχετικά με τις χημικές ουσίες και αφορά, κυρίως, τη δημιουργία και τη λειτουργία εγκαταστάσεων και τις ρυθμίσεις που σχετίζονται με αυτές. Με την προσχώρηση της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τροποποιήθηκαν επίσης οι σχετικές για τα προϊόντα και τις ουσίες κοινοτικές διατάξεις (π.χ. ο κανονισμός για το πόσιμο ύδωρ) καθώς και τα κοινοτικά περιβαλλοντικά ποιοτικά πρότυπα.

11.4. Η Επιτροπή των ΕΚ με τις διακόσιες κοινοτικές οδηγίες και κανονισμούς σχετικά με το περιβάλλον εξέτασε το ενδεχόμενο της θέσπισης μεταβατικών μέτρων. Η Επιτροπή προτείνει σχετικά όπως σε κάθε περίπτωση που το περιβάλλον είναι κατ'αυτόν τον τρόπο διαμορφωμένο, τα κοινοτικά πρότυπα μην τηρηθούν τη στιγμή της γερμανικής επανένωσης.

Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής ως προς το ότι η μετατροπή των κοινοτικών διατάξεων πρέπει να εκτελεσθεί, στο μέτρο του δυνατού, προσδευτικά. Ενόψει της δυσχερούς οικονομικής θέσης, της αναγκαίας διεργασίας για τη διαρθρωτική προσαρμογή και της συχνά αδιαφανούς εικόνας του πραγματικού βαθμού της ρύπανσης του περιβάλλοντος η ΟΚΕ αναλογίζεται για τη σκοπιμότητα της ταυτόχρονης εισαγωγής σχετικής ρήτρας περί ελαστικότητας σε σχέση με τις προτεινόμενες μεταβατικές προθεσμίες. Η ανωτέρω ρήτρα θα δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή είτε να εγκρίνει με απλές και σύντομες διαδικασίες, για παράδειγμα, τις παρατάσεις προθεσμίας είτε να λάβει επίσης, συμπληρωματικά μέτρα υπό το φως των νέων δεδομένων. Η ρήτρα περί ελαστικότητας πρέπει να ισχύει μόνο για διατάξεις σχετικά με εγκαταστάσεις και όχι για το είδος των εμπορευμάτων και την παραγωγικότητα.

11.5. Στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας δεν προτάθηκαν μεταβατικά μέτρα, αντίθετα προς τον τομέα του περιβάλλοντος. Με την προσχώρηση της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τέθηκε σε εφαρμογή, επίσης γις τις προσχωρήσασες περιοχές, η συνθήκη της Euratom. Συνεπώς, στις ανωτέρω περιοχές ισχύουν τα άρθρα 33, 35, 36 και 37 Σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα καθίσταται δυνατή η άμεση παύση των δραστηριοτήτων εγκαταστάσεων που δεν πληρούν τα κοινοτικά πρότυπα προστασίας. Η ΟΚΕ επικροτεί ανεπιφύλακτα αυτή τη σαφή κατευθυντήρια γραμμή της Επιτροπής.

12. ΕΚΑΧ

12.1. Η ένταξη της Ανατολικογερμανικής χαλυβουργικής βιομηχανίας στην κοινοτική έννομη τάξη θα συνοδευθεί από

σημαντικά προβλήματα βιομηχανικής, κοινωνικής και περιφερειακής φύσεως. Για καμία από τις επιχειρήσεις σε συνολικά δεκαπέντε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τη γνώμη της Επιτροπής, δεν εξασφαλίζεται με βάση τα σημερινά δεδομένα η βιωσιμότητα. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να εκσυγχρονισθούν, αναδιαρθρωθούν και λειτουργήσουν ορθολογικά. Η ΟΚΕ επικροτεί την ανάλυση αυτή τονίζοντας ιδιαίτερα το συμπέρασμα της Επιτροπής, σύμφωνα με το οποίο η εν λόγω διεργασία εξυγίανσης θα έχει ως αναπόφευκτη συνέπεια την απώλεια σημαντικού αριθμού θέσεων απασχόλησης.

12.2 Η ΟΚΕ ενώπιον των δυσχερειών που αναμένεται να προκύψουν από τη δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία αναδιάρθρωσης θεωρεί ότι οι προτάσεις της Επιτροπής δεν θίγουν εκτενώς και επαρκώς το πρόβλημα. Η Επιτροπή είναι μάλιστα πρόθυμη να υποστηρίξει με συνοδευτικά μέτρα, δυνάμει της συνθήκης ΕΚΑΧ και να χρηματοδοτήσει με ενισχύσεις υπό τη μορφή δανείων από τα διαρθρωτικά ταμεία την αναδιάρθρωσή τους. Η Επιτροπή προτίθεται αφού προβεί σε στενή ερμηνεία να επιτρέψει, μόνο υπό ορισμένες περιστάσεις την εφαρμογή της ρύθμισης σχετικά με την παροχή ενίσχυσης για την παύση της λειτουργίας, την έρευνα, την προστασία του περιβάλλοντος και τις περιφερειακές επενδύσεις που απορρέει από την απόφαση 322/89/ΕΚΑΧ που καλύπτει τη σιδηρουργία και τη χαλυβουργία. Σύμφωνα με αυτή δεν είναι δυνατή ούτε η κάλυψη επιχειρησιακών ζημιών, ούτε η χορήγηση ενισχύσεων στις επιχειρήσεις ή ενισχύσεων για επενδύσεις, ακόμη και κατά τη διάρκεια της επανάκτησης της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Παρά τις εν λόγω πρόσθετες παρατηρήσεις η ΟΚΕ προβαίνει στη διαπίστωση με ικανοποίηση ότι η Επιτροπή έχει μετατρέψει ήδη τα θεσπίσματα των συνθηκών της ΕΚΑΧ σε πρακτικά μέτρα.

12.3. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής θεωρείται βέβαια ορθότερο οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις στα πέντε νέα γερμανικά ομοσπονδιακά κρατίδια να παύσουν το συντομότερο δυνατό να εξαρτώνται από τις ενισχύσεις/επιδοτήσεις. Λαμβανομένης υπόψη της δύσκολης και χρονοβόρας εξυγιαντικής διεργασίας απαιτείται ένας υψηλός βαθμός ευελιξίας. Σε άλλες χώρες που προσχώρησαν στην Κοινότητα, ιδιαίτερα στην Ισπανία, η εν λόγω διαδικασία έγινε αιτία να θεσπισθούν μεταβατικές ρυθμίσεις. Τώρα επίσης, η Επιτροπή οφείλει να προβλέψει τη θέσπιση μεταβατικής ρυθμίσεως για την επίλυση των προβλημάτων αναδιάρθρωσης, γεγονός που αναμφισβήτητα θα συμβάλλει αισθητά στην αναζωογόνηση των χαλυβουργικών επιχειρήσεων

13. Χρηματοπιστωτικές πτυχές της γερμανικής ένωσης

13.1. Οι πολιτικοί, οι οικονομικοί ερευνητές και το ευρύ κοινό ασχολούνται από αρκετούς μήνες με το καυτό ερώτημα σχετικά με το βάρος των συνεπειών της ένωσης των δύο γερμανικών κρατών και τον τρόπο χρηματοδότησής του. Στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εντείνεται η ανησυχία λόγω του γεγονότος ότι η χρηματοδότηση της γερμανικής ένωσης θα επιδράσει δυσμενώς όχι μόνο επί των νομισματικών και κεφαλαιουχικών αγορών αλλά και επί του ύψους των τιμών στα κράτη αυτά. Τελικά, πρόκειται για εισφορά τριψήφιου αριθμού δισεκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, πασό που πρέπει, μεσοπρόθεσμα, να εξευρεθεί πρώτον για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των υποδομών (στον τομέα των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της τοπικής αυτοδιοίκησης) στις προσχωρήσασες περιοχές, δεύτερον για την εξάλειψη των ανεπανόρθωτων βλαβών στο περιβάλλον και τρίτον για την εξυγίανση των μολυνθέντων εδαφών (σύμφωνα με τις εκτιμήσεις πρόκειται για 20 000 έως 30 000 εκτάσεις για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες παλαιών επιβαρύνσεων). Επιπλέον, πρέπει να γίνει μνεία των τεράστιων χρηματοδοτικών αναγκών για τις ιδιωτικές επενδύσεις και τις δαπάνες για την οικοδόμηση οικιών.

13.2. Η Επιτροπή των ΕΚ προέβη στις πρώτες δηλώσεις της σχετικά με τις χρηματοδοτικές συνέπειες της γερμανικής ένωσης επί του προϋπολογισμού της Κοινότητας στον τρίτο τόμο του υποβληθέντος εγγράφου εργασίας. Η Επιτροπή δηλώνει, δικαιολογημένα, ότι πρόκειται για προσωρινές εκτιμήσεις οι οποίες καταρτίσθηκαν βεβιασμένα και βασίζονται σε αμφίβολη και ελλειπή βάση δεδομένων. Από απόψεως δαπανών θίγουν ιδιαίτερα τις γεωργικές δαπάνες η Επιτροπή τις εκτιμά σε 700 έως 1250 εκατομμύρια Ecu για το έτος 1991 (έντεκα μήνες για το συνυπολογισμό των διοικητικών προθεσμιών). Το σημαντικό περιθώριο επισημαίνει τις δυσχέρειες για την εκτίμηση της μελλοντικής διάρθρωσης της κατανάλωσης και την ανάπτυξη της παραγωγής στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Επιπλέον, αναμένεται η εισφορά ύψους 1 δισεκατομμυρίου Ecu για το 1991 από το ειδικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη των υποδομών των περιοχών που προσεχώρησαν. Η Επιτροπή υπολογίζει την περαιτέρω διάθεση 150 εκατομμυρίων Ecu για πρόσθετες δαπάνες σε άλλους τομείς δραστηριότητας. Στις πρόσθετες αυτές δαπάνες αντιπαραβάλλονται πρόσθετα έσοδα της τάξης του 1,5 δισεκατομμυρίου Ecu, ως πιθανολογούμενη εισφορά της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας στα ίδια έσοδα της Κοινότητας. Με βάση τις πολύμορφες ασάφειες που συνδέονται αναγκαστικά με τις εκτιμήσεις αυτές η ΟΚΕ πιστεύει ότι η έκθεση περί των δαπανών αποτελεί πρόχειρο οδηγό ο οποίος όμως δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός σε μια συζήτηση μεταξύ εμπειρογνωμόνων.

13.3 Στις 7 Νοεμβρίου 1990 έλαβε χώρα μια ακρόαση ενώπιον της επιτροπής προϋπολογισμού της Ομοσπονδιακής Βουλής σχετικά με τις επιβαρύνσεις από τη γερμανική ένωση και τη χρηματοδότησή τους. Η ΟΚΕ θα εξέφραζε την ικανοποίησή της αν θα είχε καταστεί δυνατό να παραστεί εκπρόσωπος της Επιτροπής των ΕΚ ο οποίος θα εξέφραζε τις κοινοτικές απόψεις επί του θέματος αυτού. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ανέλαβε μια ιδιαίτερη πολιτική και οικονομική ευθύνη λόγω της ιδιότητάς της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κατά την άποψη της ΟΚΕ αυτό ενέχει επίσης την εμπεριστατωμένη απασχόληση με τις ενδεχόμενες οικονομικές συνέπειες της γερμανικής επανένωσης επί των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας και τη λήψη υπόψη τους κατά τη διατύπωση της μελλοντικής γερμανικής οικονομικής, δημοσιονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ενόψει της πραγματοποίησης της εσωτερικής αγοράς και της προόδου στην πορεία για τη δεύτερη φάση της προγραμματι-

σμένης οικονομικής και νομισματικής ένωσης η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι έχει εκφρασθεί πολλές φορές υπέρ ενός υψηλότερου βαθμού σύγκλισης της οικονομικής ανάπτυξης και ενός εντονότερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών. Οι ανάγκες αυτές έχουν, κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, μεγαλύτερη επικαιρότητα από ποτέ άλλοτε. Η ΟΚΕ προκαλεί την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση εκ νέου να κάνει ένα πρώτο βήμα και να εξηγήσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τις σχετικές αποφάσεις για τη χρηματοδότηση των επιβαρύνσεων που προκύπτουν από τη γερμανική ένωση και επίσης να ανακοινώσει τις γενικές οικονομικές συνέπειες για τα άλλα κράτη μέλη που θα προκύψουν από τη διεργασία αυτή. Το βήμα αυτό ασφαλώς θα καταπραΰνει πολλές ανησυχίες και θα συμβάλλει αποφασιστικά στην ενδυνάμωση μιας συνεργασίας που βασίζεται στην εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών της ΕΚ στον οικονομικό τομέα.

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 1990.

Ο Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

François STAEDELIN

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί της προστασίας κατά την εργασία της εγκύου και της λεχώνας (1)

(91/C 41/08)

Στις 22 Οκτωβρίου 1990, και σύμφωνα με το άρθρο 118 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάσθηκε τη γνωμοδότησή του στις 15 Νοεμβρίου 1990 με βάση την εισηγητική έκθεση της κ. Rangoni Machiavelli.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά τη 281η σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 20ής Νοεμβρίου 1990, υιοθέτησε κατά πλειοψηφία και με 5 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΟΚΕ προσυπογράφει την πρόταση η οποία δικαίως συνδέει την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εγκύων ή λεχώνων γυναικών με τη διατήρηση των αποδοχών και των εργασιακών δικαιωμάτων τους. Η πρόταση επικροτείται επίσης διότι καθιερώνει μέτρα που βοηθούν τη μητρότητα και τα οποία θα συμβάλλουν στην αποκατάσταση της δημογραφικής ισορροπίας και σε ό,τι αφορά τη γήρανση του πληθυσμού που πλήττει τα περισσότερα από τα κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

1.2. Ευθυγραμμισμένη με τα δικαιώματα και τα μέτρα που προβλέπονται στον κοινωνικό χάρτη και το συνοδευτικό πρόγραμμα κοινωνικής δράσης, η πρόταση συμφωνεί επίσης και με τις απόψεις που έχουν εκφρασθεί σε σχετικές γνωμοδοτήσεις της ΟΚΕ αναφορικά με:

— τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα στην Κοινότητα(2) όπου τονίζονται «το δικαίωμα του παιδιού, της μητέρας και της οικογενείας για νομική και οικονομική προστασία»,

— το βάρος της αποδείξεως(3) όπου αναφέρεται ότι απαιτούνται ορθές πρακτικές απασχόλησης και σύγχρονες μέθοδοι διοίκησης προσωπικού για την αποτροπή ενδεχόμενων διακρίσεων για λόγους φύλου,

(1) ΕΕ αριθ. C 281 της 9. 11. 1990, σ. 3

(2) ΕΕ αριθ. C 126 της 23. 5. 1989, κεφάλαιο ΙΙΙ, τίτλος Α, περίπτωση 1

(3) ΕΕ αριθ. C 337 της 31. 12. 1988, σημείο 1.3, περίπτωση δ.

— τις άδειες γονέων(1) που προεβλέπετο το επιχείρημα ότι το είδος της αδείας αυτής εάν συνδεθεί με εγγυήσεις για την απασχόληση είναι ο οικονομικά αποδοτικότερος τρόπος για να εξασφαλισθεί όχι μόνο η επανένταξη στην αγορά εργασίας αλλά και η απόδοση των επενδύσεων για την επαγγελματική κατάρτιση ενόψει του σημαντικού αριθμού των γυναικών οι οποίες εργαζόντουσαν στο παρελθόν και οι οποίες δεν επιστρέφουν πάντα ή δεν μπορούν να επιστρέψουν στην εργασία τους μετά την τεκνοποιΐα,

— την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας όπου η ΟΚΕ υπερασπιζόταν με συνέπεια την ανάγκη κάλυψης όλων των εργαζομένων βάσει προληπτικών μέτρων υγείας και ασφάλειας κατά την εργασία.

1.3. Τα μέτρα που προτείνονται σήμερα από την Επιτροπή — σχετικά με την άδεια μητρότητας, εργασιακά δικαιώματα και απαγόρευση απόλυσης, νυχτερινή εργασία και προστασία από ορισμένους παράγοντες και μεθόδους παραγωγής — συνιστούν ένα συνεπές πλέγμα για την υγεία και την ασφάλεια. Η προφανής ιατρική ανάγκη που έχουν οι έγκυες γυναίκες να λαμβάνουν άδεια μητρότητος δεν θα πρέπει να ικανοποιείται υπό όρους ή να συνεπάγεται κατά κανένα τρόπο την απόλυσή τους για λόγους που συνδέονται με την κατάστασή τους. Ομοίως, οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι για την υγεία των εγκύων γυναικών που εργάζονται π.χ. σε οθόνες οπτικής απεικόνισης δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τη συνέχιση της απασχόλησης των εργαζομένων της κατηγορίας αυτής με τη διευθέτηση εναλλακτικών μεταβατικών συνθηκών εργασίας και/ή αποδοχών. Η ίδια προβληματική για την υγεία και την ασφάλεια, συνδεδεμένη με τα εργασιακά δικαιώματα ισχύει και για τις λεχώνες για τις οποίες ενδέχεται να απαιτείται ένα πιο προσαρμοσμένο πρόγραμμα εργασίας και εναλλακτικές δυνατότητες ως προς τη νυχτερινή εργασία.

1.4. Τα βασικά αυτά κοινωνικά δικαιώματα τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της υγείας και ασφάλειας των εγκύων γυναικών και λεχώνων, πρέπει να κυρωθούν σε κοινοτικό επίπεδο και ειδικότερα στο πλαίσιο του 1992 και της άρσης των εθνικών εμποδίων όσον αφορά την απασχόληση, τις επιχειρήσεις και την κινητικότητα. Τα προτεινόμενα μέτρα με τα οποία θεσπίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα όσον αφορά τη σύνθετη αυτή σφαίρα του εργασιακού περιβάλλοντος, συμφωνούν με τις διατάξεις που θεσπίσθηκαν στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και ανταποκρίνονται επίσης στο στόχο της δημιουργίας «κοινωνικής συνοχής» και μιας αυθεντικής «Ευρώπης των Πολιτών». Η πρόταση παρέχει δικαίως ευρύτατες δυνατότητες για την ανάληψη ευθυνών τόσο από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών όσο και από τις αρμόδιες αρχές σε όλη την Κοινότητα καθώς και από την πλευρά των κοινωνικών εταίρων. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι για την πληρέστερη προστασία της υγείας των εγκύων και των λεχώνων και για να μην τίθενται σε μειονεκτική θέση οι γυναίκες στην αγορά εργασίας, επιβάλλεται να ληφθούν προληπτικά και προστατευτικά μέτρα για την αναπαραγωγική υγεία, τόσο του άνδρα όσο και της γυναίκας. Προς τούτο η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να επεξεργασθεί την τροποποίηση της οδηγίας-πλαίσιο 89/391.

1.5. Η ΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση ότι χρησιμοποιήθηκαν και αναφέρονται από την Επιτροπή τα σχετικά διεθνή θεσπίσματα και ειδικότερα οι συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) ως συναινετική βάση για την κατάρτιση της εν λόγω προτάσεως.

1.6. Η ΟΚΕ επικροτεί τη συνοδευτική αποτίμηση από πλευράς Επιτροπής για την προβλεπόμενη επίδραση της πρότάσεως επί των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Έχει ιδιαίτερη σημασία να μη συνεπάγονται υπερβολικές δαπάνες για τις εν λόγω επιχειρήσεις τα μέτρα που θα λάβουν τα κράτη μέλη. Το ίδιο θα μπορούσε να γίνει και για ορισμένους άλλους τομείς δραστηριότητας (όπως για παράδειγμα η γεωργία και τα ελευθέρια επαγγέλματα). Η οδηγία πρέπει να ισχύει επίσης και για τις γυναίκες με εργασιακή σχέση μερικής απασχόλησης και σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.

1.7. Η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η πρόταση θα βοηθήσει ώστε να εξασφαλισθούν και να προωθηθούν ελαστικότερες, περισσότερο κοινωνικά συνειδητοποιημένες και συνεπώς πιο εδραιωμένες μορφές σύγχρονης διαχείρισης βελτιώνοντας σε όλη την κλίμακα της Κοινότητας την επανένταξη και την αποτελεσματική συνέχιση της απασχόλησης των εργαζομένων γυναικών στα πλαίσια μιας αγοράς εργασίας η οποία μεταβάλλεται ριζικά. Πράγματι, κατά τις τελευταίες δεκαετίες σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των εργαζομένων μητέρων στην Κοινότητα και είναι άφθονα τα παραδείγματα που μαρτυρούν ότι οι ορθές διατάξεις για τη μητρότητα δεν εμποδίζουν τους εργοδότες να προσφέρουν απασχόληση στις γυναίκες. Αυτές οι ορθές πρακτικές όσον αφορά την απασχόληση μπορούν να βοηθήσουν ώστε να εξασφαλισθεί μια αληθινή ελεύθερη επιλογή μεταξύ των γυναικών όσον αφορά, αφενός, την άσκηση των δικαιωμάτων και των ευθυνών της μητρότητας και, αφετέρου, του δικαιώματός τους για απασχόληση σε συνθήκες ασφάλειας και υγείας.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Με βάση τις γενικές παρατηρήσεις που αναπτύχθηκαν προηγουμένως επικροτείται και η νομική βάση της πρότασης (άρθρο 118 Α) που είναι το κατάλληλο άρθρο για την κατάρτιση μιας οδηγίας που ασχολείται ουσιαστικά με την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

2.2. *Άρθρο 3*

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, όσον αφορά, αφενός την έκθεση των εγκύων γυναικών σε χημικούς, φυσικούς ή βιολογικούς παράγοντες και, αφετέρου, τις κινήσεις και τις θέσεις του σώματος, τις μετακινήσεις και τη διανοητική και σωματική κόπωση που συνδέονται με την εργασία τους είναι ιδιαιτέρως σημαντικές. Ο τρόπος, εντούτοις, με τον οποίο διατυπώνεται το άρθρο 3, παράγραφος 1, επιτρέπει την ανάπτυξη διαφόρων προτύπων σε κάθε κράτος μέλος. Η διατύπωση πρέπει να εξετασθεί και πάλι. Προϋπόθεση για την ανάληψη αποτελεσματικής προληπτικής δράσεως είναι η υλοένα και μεγαλύτερη επίγνωση τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων για τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με την εργασία τού είδους αυτού.

(1) ΕΕ αριθ. C 206 της 6. 8. 1984, σημείο 2.3.